

BENDEN NE İSTENİYOR?

40 DERSLİK BİR KULLUK YOLCULUĞU

UBEYDULLAH ARSLAN

İSLAM DAVETÇİSİ

BENDEN NE İSTENİYOR?

40 DERSLİK BİR KULLUK YOLCULUĞU

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 51/56)

1 NİÇİN BU SERİ?

İnsan bu dünyaya yalnız çalışmak, kazanmak, evlenmek ve sonunda ölmek için gönderilmedi. Allah insanı kendisine kulluk etmesi için yarattı ve onu başıboş bırakmadı. Kur'an ve Sünnet ile neye inanacağını, nasıl ibadet edeceğini ve nasıl yaşayacağını bildirdi.

Bu yüzden hayatın en önemli sorusu:

**“Ben hayattan ne istiyorum?” değil,
“Beni yaratan Allah benden ne istiyor?” sorusudur.**

2 HER ŞEY TEVHİDLE BAŞLAR

Selef-i Sâlihîn'in davetinde ilk mesele **tevhiddir**.

Çünkü namazdan önce kime kulluk ettiğini, duadan önce kimi çağırdığını, tevekkülden önce kalbini kime bağladığını bilmen gerekir.

Dua, korku, ümit, sevgi, tevekkül, kurban ve diğer bütün ibadetler **yalnız Allah'a yöneltilir**.

Tevhid düzelmeden kulluğun temeli düzelmez. Bu seri, Rabbini tanımana, tevhidi öğrenmene ve şirkin eski ve çağdaş yollarını tanımana yardımcı olmayı hedefliyor.

3 ÖLÇÜMÜZ VAHİYDİR

Mümin dinini kendi düşüncesine, toplumun değişen değerlerine veya insanların beğenisine göre şekillendirmez. Ölçümüz **Kur'an, sahih sünnet** ve bunları anlayıp yaşayan Sahâbe ile Selef-i Sâlihîn'in yoludur.

Delil geldiğinde nefsinin geri çeker; Allah ve Resûlü ﷺ hükmettiğinde teslim olur. Bilmediği yerde “Bilmiyorum” demekten utanmaz.

4 ÇAĞ DEĞİŞİR, ÖLÇÜ DEĞİŞMEZ

Bugün putların yerini makam, şöhret, insanların beğenisi ve başka bağılıklar alıyor; kâhinlik fal, burç ve medyumluk gibi yeni isimlerle karşımıza çıkıyor. İsimler ve araçlar değişse de temel soru aynıdır:

- ◆ Kalbin kime bağlı?
- ◆ Yardımı kimden istiyorsun?
- ◆ Kimin hükmünü ölçü kabul ediyorsun?
- ◆ İbadetini kime yöneltiyorsun?

5 BU 40 DERSİN HEDEFİ

Bu seri başkalarının kusurlarını aramak için değil, kendi kulluğumuzu düzeltmek için hazırlandı. Tevhidi öğrenmek, şirki tanımak, sünnete tâbi olmak, Allah'ın hükmüne teslim olmak, salih amel işlemek ve son nefese kadar iman üzere sebat etmek...

Çünkü mesele yalnız tevhidi öğrenmek değildir. **Mesele tevhidle yaşamak ve Allah'a tevhid üzere kavuşmaktır.**

KİME GÖRE?

Kur'an'a, Resûlullah'ın sahih sünnetine ve Sahâbe ile Selef-i Sâlihîn'in anlayışına göre.

KİM İÇİN?

Rabbini tanımak, dinini doğru öğrenmek ve hayatını tevhid üzere inşa etmek isteyen herkes için.

NE İÇİN?

Dünyada Allah'ın rızasını kazanmak, âhirette ise O'na tevhid üzere kavuşmak için.

ŞİMDİ KENDİNE SOR:

“BENİ YARATAN ALLAH BENDEN NE İSTİYOR.”

40 ders boyunca bu sorunun cevabını Kur'an, sahih sünnet ve Selef-i Sâlihîn'in anlayışı ışığında birlikte arayacağız.

BENDEN NE İSTENİYOR?

01 / 40

ALLAH'I TANIMAN İSTENİYOR

KONU: TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün birçok insan "Allah'a inanıyorum" diyor; fakat inandığı Rabbini gerektiği gibi tanımadan yaşıyor. Allah'ı yalnızca "Bizi yaratan bir güç" olarak bilmek yeterli görülüyor. Oysa insan; kendisini kimin yarattığını söylediği hâlde niçin yaratıldığını, kime ibadet edeceğini ve hayatını kimin hükmüne göre yaşayacağını bilmiyorsa Allah'ı tanıma konusunda büyük bir eksiklik içindedir. Allah'a inanmak başka, Allah'ı vahyin tanıttığı şekilde tanımak başkadır.

"Allah'a inanmak başka, Allah'ı vahyin tanıttığı şekilde tanımak başkadır."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah'ı tanımak; O'nu kendi düşüncelerimize göre tasavvur etmek değil, Allah'ın Kur'an'da ve Resûlü'nün sahih sünnetinde kendisini tanıttığı şekilde bilmektir.

ALLAH:

Yaratandır.

Rızık verendir.

Her şeyi bilendir.

Her şeye gücü yetendir.

İbadeti hak eden yalnız O'dur.

O'nun güzel isimleri ve yüce sıfatları vardır.
Öyleyse Allah'ı gerçekten tanıyan kimse, ibadetini de yalnız O'na yöneltir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah'ı tanıyan bir kuldun dört şey isteniyor:

1

ALLAH'I RABBİN OLARAK TANIMAN İSTENİYOR

Seni yaratanın, yaşatanın, rızıklandırmanın ve bütün işleri idare edenin Allah olduğunu bilmen isteniyor.

2

ALLAH'I İLÂHIN OLARAK TANIMAN İSTENİYOR

Dua, tevekkül, korku, ümit, kurban ve diğer ibadetlerini yalnız Allah'a yöneltmen isteniyor.

3

ALLAH'I İSİM VE SIFATLARIYLA TANIMAN İSTENİYOR

Allah'ı, kendisini Kur'an ve sahih sünnette tanıttığı güzel isimleri ve yüce sıfatlarıyla bilmen isteniyor.

4

ALLAH'A ORTAK KOŞMAMAN İSTENİYOR

Allah'a mahsus olan ibadetten hiçbir şeyi başkasına vermemen ve şirkten sakınman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin ki sakınasınız."
(Bakara, 2/21)

Ayet iki hakikati birleştiriyor:
Sizi yaratan Rabbinizdir → Öyleyse ibadeti de O'na yapın.

HADİS

Resûlullah ﷺ, Muâz b. Cebel'e şöyle buyurdu:
"Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, O'na ibadet etmeleri ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamalarıdır."
(Buhârî, Tevhîd, 1; Müslim, İmân, 48)

NİÇİN YARATILDIĞINI BİLMEN İSTENİYOR

KONU: YARATILIŞ GAYESİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan nasıl daha iyi yaşayacağını düşünüyor; fakat çoğu zaman niçin yaşadığını sormuyor. Eğitim, meslek, para, ev, aile ve gelecek için yıllarca plan yapıyor; fakat kendisini yaratan Allah'ın "Seni niçin yarattım?" sorusuna verdiği cevabı öğrenmeden yaşayabiliyor. Hayatın gayesi yalnızca dünyada başarılı olmak, rahat etmek veya ardında bir şeyler bırakmak değildir. İnsan, gayesiz yaratılmadı.

"İnsan hayatın anlamını kendisi belirleyemez; çünkü onu yaratan Allah'tır."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İnsanın yaratılış gayesini insan değil, onu yaratan Allah belirler. Allah insanı başıboş bırakmak için değil, kendisine kulluk etmesi için yaratmıştır.

YARATILIŞ GAYEN:

ALLAH'I
BİRLEMEK

YALNIZ O'NA
İBADET ETMEK

O'NA HİÇBİR ŞEYİ
ORTAK KOŞMAMAK

HAYATINI O'NUN
EMRİNE GÖRE
YAŞAMAK

Dünya hayatı amaç değil; imtihan yeridir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

İnsanın yaratılış gayesine uygun olarak benden dört şey isteniyor:

1

YARATILIŞ GAYENİ BİLMEN İSTENİYOR

Bu dünyaya tesadüfən gelmediğini ve Allah'ın seni kendisine kulluk etmen için yarattığını bilmen isteniyor.

2

YALNIZ ALLAH'A İBADET ETMEN İSTENİYOR

Dua, namaz, tevekkül, korku, ümit, kurban ve bütün ibadetlerini yalnız Allah'a yöneltmen isteniyor.

3

DÜNYAYI AMAÇ HÂLİNE GETİRMEMEN İSTENİYOR

Dünya nimetlerinden faydalanırken asıl gayeni unutmaman; malı, makamı ve dünyalık başarıyı yaratılış amacının önüne geçirmemen isteniyor.

4

HAYATINI KULLUĞA DÖNÜŞTÜRMEK İSTENİYOR

İnancını yalnız belirli zamanlara hapsetmeyip ibadetinde, ahlâkında, ailende, kazancında ve bütün hayatında Allah'ın rızasını gözetmen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım."

(Zâriyât, 51/56)

Bu ayet insanın yaratılış gayesini açıkça bildirir:
Yaratıldın → Rabbini birle → Yalnız O'na ibadet et.

ÂYET

"İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanır?"

(Kıyâme, 75/36)

İnsan gayesiz ve sorumsuz bırakılmamıştır. Onu yaratan Allah, niçin yaşayacağını da bildirmiştir.

LÂ İLÂHE İLLALLAH'I BİLMEN İSTENİYOR

KONU: TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün milyonlarca insan "Lâ ilâhe illallah" diyor; fakat bu sözün neyi reddettiğini ve neyi kabul ettiğini bilmeden yaşayabiliyor. Tevhid, yalnızca "Allah vardır" demek zannediliyor. Oysa Allah'ın varlığını kabul etmek, tek başına Lâ ilâhe illallah'ın bütün manasını gerçekleştirmek değildir.

İnsan kelimeyi söylüyor; fakat dua, tevekkül, korku, ümit, kurban ve diğer ibadetlerin yalnız Allah'a ait olması gerektiğini bilmiyorsa tevhidi öğrenmeye muhtaçtır.

Kelimeyi söylemek başka, manasını bilip gereğince yaşamak başkadır.

"Tevhid, yalnızca Allah'ın varlığını kabul etmek değil; ibadeti yalnız O'na yöneltmektir."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Lâ ilâhe illallah'ın manası:

"ALLAH'TAN BAŞKA HAK İLÂH YOKTUR."

Bu büyük kelime iki esas üzerine kuruludur:

LÂ İLÂHE

Allah'tan başka ibadet edilen bütün bâtil ilâhları **REDDETMEK**.

İLLALLAH

İbadetin tamamını yalnız Allah'a **TAHSİS ETMEK**.

TEVHİD = RED + KABUL

Allah'tan başkasına ibadeti reddetmeden ve ibadeti yalnız Allah'a tahsis etmeden tevhidin manası tamamlanmış olmaz.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Lâ ilâhe illallah'ın gereği olarak benden dört şey isteniyor:

1

MANASINI BİLMEN İSTENİYOR

Lâ ilâhe illallah'ın yalnızca söylenecek bir söz olmadığını; Allah'tan başka hak ilâh bulunmadığını bilmen isteniyor.

2

BÂTILI REDDETMEN İSTENİYOR

Allah'tan başka ibadet edilenleri reddetmen ve hiçbir yaratılmışı ibadet hakkı vermemen isteniyor.

3

İBADETİ YALNIZ ALLAH'A TAHSİS ETMEN İSTENİYOR

Dua, tevekkül, korku, ümit, kurban, adak ve istiğâse gibi ibadetleri yalnız Allah'a yöneltmen isteniyor.

4

TEVHİDİ KORUMAN İSTENİYOR

Şirkin ne olduğunu öğrenmen, tevhidini bozacak söz ve amellerden sakınman ve Lâ ilâhe illallah'ın gereğince yaşamak isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Bil ki Allah'tan başka hak ilâh yoktur."
(Muhammed, 47/19)

Allah önce "bil" buyurmuştur. Bu, Lâ ilâhe illallah'ın manasının bilinmesi gerektiğini gösterir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Kim Lâ ilâhe illallah der ve Allah'tan başka ibadet edilenleri inkâr ederse, malı ve kanı haram olur, hesabı Allah'a aittir."

(Müslim, Îmân, 23)

Hadis iki şeyi birlikte zikreder:

Lâ ilâhe illallah → Bâtılı reddet → İbadeti yalnız Allah'a tahsis et.

BENDEN NE İSTENİYOR?

04 / 40

İBADETİ YALNIZ ALLAH'A YAPMAN İSTENİYOR

KONU: İBADET TEVHİDİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün birçok insan Allah'a ibadet ettiğini söylüyor; fakat ibadetin yalnız namaz ve oruçtan ibaret olduğunu düşünüyor. Namazını Allah'a kılıyor; ancak dua, yardım isteme, tevekkül, korku, ümit, adak veya kurban gibi ibadetlerin de yalnız Allah'a ait olduğunu gözden kaçırabiliyor. Böylece kişi Allah'a ibadet ederken, farkında olmadan bazı ibadetlerini Allah'tan başkasına yöneltebiliyor. İbadetin bir kısmını Allah'a vermek yetmez; ibadetin tamamı yalnız Allah'ın hakkıdır.

“İbadet, yalnız namaz ve oruçtan ibaret değildir; Allah'ın sevdiği bütün kulluklar ibadettir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İbadet yalnızca namaz ve oruç değildir. Allah'ın sevdiği ve razı olduğu bütün sözler, ameller ve kalbin kullukları ibadettir.

İBADETİN KAPSAMI:

DUA

TEVEKKÜL

KORKU VE ÜMİT

NAMAZ

KURBAN VE ADAK

Bunların ibadet olan şekilleri yalnız Allah'a tahsis edilir.

TEMEL ÖLÇÜ:

İBADET ALLAH'IN HAKKIDIR → ALLAH'TAN BAŞKASINA YÖNELTİLMEZ.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

İbadet tevhidinde uygun olarak benden dört şey isteniyor:

1

İBADETİN NE OLDUĞUNU BİLMEN İSTENİYOR

İbadeti yalnız namaz ve oruçla sınırlamaman; dua, tevekkül, korku, ümit, kurban ve adak gibi amellerin de ibadet olduğunu bilmen isteniyor.

2

BÜTÜN İBADETİNİ ALLAH'A TAHSİS ETMEN İSTENİYOR

Bedeninle, dilinle ve kalbinle yaptığın ibadetlerin tamamını yalnız Allah'a yöneltmen isteniyor.

3

ALLAH'TAN BAŞKASINA İBADET ETMEMEN İSTENİYOR

Peygamber, veli, şeyh, kabir veya herhangi bir yaratılmış için ibadet olan hiçbir ameli yapmaman isteniyor.

4

İBADETİNİ ŞİRK'TEN KORUMAN İSTENİYOR

Allah'a kulluk ederken ibadetine ortak karıştırmaman; kulluğunu yalnız Allah için hâlis kılman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.”

(Fâtiha, 1/5)

Ayet kulluğun temelini bildirir:
İbadet → Yalnız Allah'a.

ÂYET

“Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın.”

(Nisâ, 4/36)

Allah yalnız kendisine ibadet edilmesini emretmiş ve hemen ardından şirki yasaklamıştır.

BENDEN NE İSTENİYOR?

05 / 40

ŞİRKİ BİLMEN VE ONDAN SAKINMAN İSTENİYOR

KONU: ŞİRK

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün birçok insan “Ben Allah’a inanıyorum; kimseye kötülük yapmıyorum.” diyerek inancının güvende olduğunu düşünüyor. Fakat şirkin ne olduğunu öğrenmeden, yalnızca putlara tapmayı şirk zannederek yaşayabiliyor. Dua, adak, kurban, istiğâse ve ibadet olan kulluklardan birini Allah’tan başkasına yöneltmenin tevhidle bağdaşmadığını fark etmeyebiliyor. İnsan şirki tanımıyorsa, sakınması gereken şeyi de tam olarak bilemez. Tevhidi öğrenmek kadar, onu bozan şirki öğrenmek de gerekir.

“Şirk, yalnız geçmiş toplumların değil, bugün de içinde düşülebilecek en büyük tehlikelerden biridir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Şirk; Allah’a ait olan bir hakkı Allah’tan başkasına vermektir. İbadette şirk ise ibadetlerden herhangi birini Allah ile beraber veya Allah’tan başkasına yöneltmektir.

ŞİRKİN KAPISI:

TEMEL ÖLÇÜ:

İBADET ALLAH’IN HAKKIDIR → BU HAK BAŞKASINA VERİLMEZ.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Şirke düşmemem için benden dört şey isteniyor:

1

ŞİRKİN NE OLDUĞUNU BİLMEN İSTENİYOR

Şirki yalnız putlara secde etmekten ibaret görmemen; ibadetin Allah’tan başkasına yöneltilmesinin de şirk olduğunu öğrenmen isteniyor.

2

İBADETİNİ YALNIZ ALLAH’A YÖNELTMEN İSTENİYOR

Dua, kurban, adak, tevekkül ve diğer ibadetlerini yalnız Allah’a tahsis etmen isteniyor.

3

ŞİRKE GÖTÜREN YOLLARDAN SAKINMAN İSTENİYOR

Kabirler, veliler, şeyhler veya başka yaratılmışlar hakkında ibadet sınırını aşmaman ve tevhidini koruman isteniyor.

4

ŞİRKİ KÜÇÜMSEMEN İSTENİYOR

Şirki yalnız geçmiş toplumların problemi zannetmemen; Allah’ın en ağır biçimde yasakladığı bu günahı öğrenip ondan uzak durman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz; bunun dışındakileri dilediği kimse için bağışlar.”

(Nisâ, 4/48)

Bu ayet şirkin ne kadar büyük bir tehlike olduğunu açıkça bildirir.

ÂYET

“Şüphesiz şirk büyük bir zulümdür.”

(Lokmân, 31/13)

Allah şirki “büyük bir zulüm” olarak isimlendirmiştir.

PEYGAMBER'E İTTİBÂ ETMEN İSTENİYOR

KONU: SÜNNETE UYMAK

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün birçok insan "Ben Allah'ı seviyorum; kalbim temiz." diyerek bunun dinî hayat için yeterli olduğunu düşünüyor. Fakat ibadetlerini Resûlullah ﷺ'in öğrettiği şekilde yapıp yapmadığını sorgulamadan; alışkanlıkları, çevresinden gördükleri veya kendi doğru buldukları yöntemlerle Allah'a yaklaştırmaya çalışabiliyor. Oysa Allah'a kullukta yalnız iyi niyet yeterli değildir. Yapılan amelin Resûlullah ﷺ'in getirdiği dine uygun olması gerekir. Allah'ı sevdiğini söylemek başka, Resûlüne uyarak bunu göstermek başkadır.

"Allah'a ulaşmanın en doğru yolu, Resûlullah'ın izinden gitmektir."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah'a nasıl kulluk edeceğimizi bize Resûlullah ﷺ öğretmiştir. Bir amelin Allah katında kabul edilmesi için iki temel esas bulunur:

KABUL EDİLEN AMEL:

ALLAH İÇİN YAPILIR

İHLÂS

Amel yalnız Allah rızası için olmalıdır.

RESÛLULLAH ﷺ'İN SÜNNETİNE UYGUN YAPILIR

İTTİBÂ

Amel, Resûlullah'ın öğrettiği şekilde olmalıdır.

TEMEL ÖLÇÜ:

İHLÂS + İTTİBÂ = SAHİH AMEL

İyi niyet, sünnete aykırı bir ibadeti doğru hâle getirmez.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Resûlullah ﷺ'e ittibâ için benden dört şey isteniyor:

1

PEYGAMBER'İN SÜNNETİNİ ÖĞRENMEN İSTENİYOR

Allah'a nasıl ibadet edeceğini kendi düşüncene göre değil, Resûlullah ﷺ'in öğrettiği şekilde öğrenmen isteniyor.

2

ONA İTTİBÂ ETMEN İSTENİYOR

İbadetinde, ahlâkında ve dinî yaşayışında Resûlullah ﷺ'i örnek alman ve onun yoluna uyma isteniyor.

3

DİNE KENDİNDEN BİR ŞEY EKLEMEN İSTENİYOR

Allah'a yaklaşmak amacıyla bile olsa Resûlullah ﷺ'in öğretmediği bir ibadet şekli ortaya koymaman ve sünnetin sınırında kalman isteniyor.

4

SEVGİNİ İTTİBÂ İLE GÖSTERMEN İSTENİYOR

Peygamber sevgisini yalnız sözle ifade etmemen; onun emirlerine uyarak, sünnetini yaşayarak ve yasaklarından sakınarak sevgini amelinle göstermen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın."

(Âl-i İmrân, 3/31)

Allah sevgisinin doğruluğu Resûlullah ﷺ'e ittibâ ile gösterilir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Kim bizim bu işimizde ondan olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o reddedilmiştir."

(Buhârî, Sulh, 5; Müslim, Akdiye, 17)

İbadette ölçü yalnız iyi niyet değil; Resûlullah ﷺ'in sünnetine uygunluktur.

BENDEN NE İSTENİYOR?

07 / 40

DİNİ DELİLDEN ÖĞRENMEN İSTENİYOR

KONU: İLİM VE DELİL

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Bugün birçok insan dinini “Ben böyle biliyorum”, “Bizim ailede böyle”, “Hocamız böyle söyledi” diyerek yaşayabiliyor. Bir sözün çok söylenmesi, toplumda yaygın olması veya sevilen bir kişinin söylemesi, onun mutlaka dinin hükmü olduğunu göstermez. İnsan bazen öğrendiği şeyin Kur’an’da veya sahih sünnette delili olup olmadığını hiç araştırmadan onu din zannedebiliyor. Dinde ölçü insanların çokluğu veya alışkanlıklar değil; Allah’ın ve Resûlü’nün delilidir.

“Dinde ölçü insanların çokluğu veya alışkanlıklar değil; Allah’ın ve Resûlü’nün delilidir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Din, zan ve kişisel kanaat üzerine değil, vahiy üzerine kurulur. Bir meselede doğruyu öğrenmek isteyen kimse:

ÖNCE SORAR:

**ALLAH
NE BUYURDU?**
Kur’an’ın delili nedir?

**RESÛLULLAH ﷺ
NE BUYURDU?**
Sahih sünnetin delili nedir?

**SAHÂBE
BUNU NASIL ANLADI?**
İlk neslin anlayışı nedir?

**MUTEBER ÂLİMLER
DELİLİ NASIL AÇIKLADI?**
Güvenilir âlimlerin açıklaması nedir?

TEMEL ÖLÇÜ:

İDDİA → DELİL → SAHİH ANLAYIŞ → AMEL

Delile uyan söz kabul edilir; kişiye göre delil değiştirilmez.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Dini doğru öğrenmek için benden dört şey isteniyor:

1

DİNİNİ ÖĞRENMEN İSTENİYOR

Neye inandığını ve nasıl ibadet edeceğini bilgisizce değil, Kur’an ve sahih sünnetin delilleriyle öğrenmen isteniyor.

2

DELİL SORMAN İSTENİYOR

Din adına duyduğun her sözü hemen kabul etmemen; “Bunun Kur’an ve sünnetten delili nedir?” diye araştırman isteniyor.

3

DELİLİ ŞAHISLARIN ÖNÜNE GEÇİRMEN İSTENİYOR

Sevdiğin bir hoca, âlim veya çevre hata ettiğinde kişiyi savunmak için delili terk etmemen; hakkı şahıslardan üstün tutman isteniyor.

4

BİLMEDİĞİNİ EHLİNE SORMAN İSTENİYOR

Bilmediğin meselelerde kendi kanaatinle hüküm vermemen; ilim ve güvenilirliği bilinen ehil kimselere sorarak öğrenmen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorun.”
(Nahl, 16/43)

Bilmemek ayıp değildir; bilmediği hâlde konuşmak yerine ilim ehline sormak emredilmiştir.

ÂYET

“De ki: Eğer doğru söyleyenler iseniz delilinizi getirin.”
(Bakara, 2/111)

Dinî iddia yalnız sözle değil, delille ortaya konur.

DİNİ SAHÂBENİN ANLAYIŞIYLA ANLAMANI İSTENİYOR

KONU: SAHİH ANLAYIŞ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Kur'an ve sünneti okuyor; fakat nasları kendi düşüncesine, yaşadığı çağa veya benimsediği fikre göre yorumluyor. Ayet ve hadisleri ilk muhataplarının nasıl anladığını sormuyor. Sahâbenin anlayışını devreden çıkarıyor ve kendi yorumunu ölçü hâline getiriyor. Böylece aynı ayet ve hadislerden birbirine zıt inançlar, hükümler ve din anlayışları çıkarılıyor. Sorun delilin bulunmaması değil; delilin hangi anlayışla okunacağıdır. Kur'an ve sünneti doğru anlamamanın yolu, onları Resûlullah ﷺ'in yetiştirdiği neslin anlayışıyla anlamaktır.

“Sahâbenin anlayışını dışlayan her yorum, dini kendi hevasına göre şekillendirme riski taşır.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Sahâbe, vahyin indiği dönemde yaşadı. Resûlullah ﷺ'i gördü, Kur'an'ın inişine şahit oldu ve dini doğrudan ondan öğrendi. Bu sebeple dinî bir meselede yalnız “delil nedir?” diye sormakla yetinilmez. Aynı zamanda: “Sahâbe bu delili nasıl anladı?” diye sorulur.

TEMEL ÖLÇÜ:

KUR'AN + SAHİH SÜNNET + SAHÂBENİN ANLAYIŞI

Delil korunur → İlk neslin anlayışı korunur → Din sonradan üretilen yorumlardan korunur.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Dini sahâbenin anlayışıyla anlamak için benden dört şey isteniyor:

1

SAHÂBENİN KONUMUNU BİLMEN İSTENİYOR

Sahâbenin sıradan bir tarih nesli olmadığını; dini Resûlullah ﷺ'den doğrudan öğrenen ilk nesil olduğunu bilmen isteniyor.

2

DELİLİ ONLARIN ANLAYIŞIYLA OKUMAN İSTENİYOR

Ayet ve hadisleri kendi düşüncene göre yorumlamak yerine sahâbenin nasıl anladığını araştırman isteniyor.

3

KENDİ YORUMUNU DİNİN ÖLÇÜSÜ YAPMAMAN İSTENİYOR

Aklını, çağın kabullerini veya kişisel kanaatini vahyin önüne geçirmemen; naslara teslim olman isteniyor.

4

SAHİH ANLAYIŞA BAĞLI KALMAN İSTENİYOR

Kur'an ve sünneti, sahâbenin ve onların yolunu takip eden ilk nesillerin anlayışı üzere öğrenmen ve dinde sonradan üretilen yorumlardan sakınman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Kim kendisine doğru yol belli olduktan sonra Resûl'e karşı çıkar ve müminlerin yolundan başkasına uyarsa, onu yöneldiği yolda bırakır ve cehenneme sokarız.”

(Nisâ, 4/115)

Allah, Resûl'e karşı çıkmakla birlikte müminlerin yolundan başka bir yola uymayı da tehdit konusu yapmıştır.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“İnsanların en hayırlıları benim neslim, sonra onları takip edenler, sonra onları takip edenlerdir.”

(Buhârî, Fezâilü Ashâbi'n-Nebî, 1; Müslim, Fezâilü's-Sahâbe, 212.)

İlk nesillerin üstünlüğü, dini anlamada onların yolunun temel referanslardan biri olduğunu gösterir.

DUAYI YALNIZ ALLAH'A YAPMAN İSTENİYOR

KONU: DUA İBADETI

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'a dua ediyor; fakat sıkıntıya düştüğünde ölümlerden, gaiplerden, kabirlerden veya kendisine gaybî biçimde yardım edeceğine inandığı kimselerden medet istiyor. "Ben onları ilâh kabul etmiyorum", "Onlar Allah katında vesiledir" veya "Allah'ın izniyle yardım ediyorlar" diyerek bu yönelişi meşru görüyor. Böylece Allah'a ait olan dua ve istiğâse ibadetini yaratılmışa yöneltiyor. Bir kimseye saygı göstermek başka; yalnız Allah'ın güç yetireceği hususlarda ona dua etmek başkadır. Dua ibadettir; ibadet ise yalnız Allah'ın hakkıdır.

"Dua, yalnız Allah'a yapılması gereken büyük bir ibadettir."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Dua yalnız bir istek cümlesi değildir. Dua, kulun Rabbine yöneldiği büyük bir ibadettir.

DOĞRU ÖLÇÜ:

ALLAH'A DUA
TEVHİD
(İbadet)

ALLAH'TAN İSTENEBİLECEK GAYBÎ ŞEYİ
ÖLÜDEN VEYA GAİPTEN İSTEMEK
ŞİRK

Hayatta olan ve gücü yeten bir insandan gücü dâhilindeki bir şeyi istemek ise ibadet duası değildir.

TEMEL ÖLÇÜ:

YARATILMIŞIN GÜCÜNÜN YETTİĞİ ŞEY → İSTENEBİLİR

YALNIZ ALLAH'IN GÜÇ YETİRDİĞİ ŞEY → YALNIZ ALLAH'TAN İSTENİR

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Dua konusunda benden dört şey isteniyor:

1

DUANIN İBADET OLDUĞUNU BİLMEN İSTENİYOR

Duayı sıradan bir istek olarak görmemen; Allah'a yöneltilmesi gereken bir ibadet olduğunu bilmen isteniyor.

2

DUANİ YALNIZ ALLAH'A YÖNELTMEN İSTENİYOR

Sıkıntıda, korkunda, ümidinde ve ihtiyaçlarında kalbini doğrudan Allah'a yöneltmen isteniyor.

3

ÖLÜ VE GAİPTEN GAYBÎ YARDIM İSTEMEMEN İSTENİYOR

Yalnız Allah'ın güç yetireceği hususlarda peygamber, veli, şeyh, kabir veya başka bir yaratılmışa dua ve istiğâse yöneltmemen isteniyor.

4

TEVHİD İLE NORMAL YARDIMI AYIRMAN İSTENİYOR

Hayatta olan bir insandan gücü dâhilindeki yardımı istemekle, yalnız Allah'ın güç yetireceği bir şeyi yaratılmıştan istemeyi birbirine karıştırmaman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Mescidler Allah'ındır. O hâlde Allah ile beraber hiç kimseye dua etmeyin."

(Cin, 72/18)

Allah, duanın kendisine tahsis edilmesini ve başkasının duaya ortak edilmemesini emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Dua ibadetin kendisidir."

(Ebû Dâvûd, 1479; Tirmizî, 2969. Sahih.)

Ardından Resûlullah ﷺ, "Bana dua edin, size cevap vereyim" ayetini okumuştur.

Dua ibadettir → İbadet yalnız Allah'a yapılır.

BENDEN NE İSTENİYOR?

10 / 40

TEVEKKÜLÜ YALNIZ ALLAH'A YAPMAN İSTENİYOR

KONU: TEVEKKÜL

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan sebeplere sarılıyor; fakat kalbini sebeplere bağlıyor. İşini patronundan, rızkını maaşından, şifasını doktordan, başarısını kendi gücünden ve güvenliğini insanlardan biliyor. Sebebi veren Allah'ı unutuyor; sebebi sonucu meydana getiren asıl güç hâline getiriyor. Doktor tedavi eder; fakat şifayı yaratmaz. İşveren ücret verir; fakat rızkı yaratmaz. İnsan yardım eder; fakat Allah dilemedikçe hiçbir sebep sonuç vermez. Sebebe sarılmak başka, kalbi sebebe bağlamak başkadır.

“Sebebe sarılmak gerekli bir kulluktur. Fakat kalbi sebebe bağlamak, tevhidi zedeler.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Tevekkül; gerekli ve meşru sebeplere sarıldıktan sonra kalbin yalnız Allah'a dayanmasıdır.

DOĞRU DENGİ:

SEBEBE SARIL
→ KULLUK

KALBİNİ ALLAH'A BAĞLA
→ TEVEKKÜL

YANLIŞ DENGİ:

SEBEBİ TERK ET
→ TEVEKKÜL DEĞİL

KALBİ SEBEBE BAĞLA
→ TEVEKKÜLE AYKIRI

Mümin çalışır, tedavi olur, tedbir alır ve yardım ister; fakat bilir ki sonucu yaratan yalnız Allah'tır.

TEMEL ÖLÇÜ:

ELİN SEBEBE SARILIR → KALBİN ALLAH'A DAYANIR.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Tevekkül konusunda benden dört şey isteniyor:

1

SEBEPLERE SARILMAN İSTENİYOR

Çalışman, tedavi olman, tedbir alman ve Allah'ın meşru kıldığı sebepleri kullanman isteniyor.

2

KALBİNİ ALLAH'A BAĞLAMAN İSTENİYOR

Sebebi kullanırken sonucu sebebin yarattığına inanmaman; kalben Allah'a güvenmen ve O'na dayanman isteniyor.

3

SEBEBİ İLÂHLAŞTIRMAMAN İSTENİYOR

Parayı, doktoru, makamı, insanı veya kendi gücünü bağımsız biçimde fayda ve zarar veren bir güç olarak görmemen; sonucu yaratanın Allah olduğunu bilmen isteniyor.

4

SONUCU ALLAH'A BIRAKMAN İSTENİYOR

Üzerine düşeni yaptıktan sonra kalbini endişeye ve sebeplere teslim etmemen; işini Allah'a havale ederek O'na tevekkül etmen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Kim Allah'a tevekkül ederse O ona yeter.”
(Talâk, 65/3)

Kul sebeplere sarılır; fakat kalbinin dayanağı Allah'tır.

ÂYET

“Eğer müminler iseniz yalnız Allah'a tevekkül edin.”
(Mâide, 5/23)

Allah, tevekkülü iman gereği olarak yalnız kendisine yöneltmiştir.

BENDEN NE İSTENİYOR?

11 / 40

ALLAH'TAN KORKMAN VE O'NU ÜMİT ETMEN İSTENİYOR

KONU: KORKU VE ÜMİT

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'ın rahmetini konuşuyor; fakat azabını ve hesabını hayatından çıkarıyor.
“Allah affeder”, “Allah merhametlidir” diyerek günahında ısrar ediyor; tövbeyi erteliyor ve Allah'ın emirlerini ihmal ediyor.
Başka biri ise günahlarına bakıp “Allah beni bağışlamaz” diyerek Allah'ın rahmetinden ümidini kesiyor.
Biri ümidi korkudan koparıyor, diğeri korkuyu ümitsizliğe dönüştürüyor.
Mümin Allah'a korku ile ümit arasında kulluk eder.

“Mümin, Allah'tan korkar ve O'ndan ümit eder; bu ikisi birlikte kalbini diri tutar.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Kalbin en büyük ibadetlerinden ikisi havf (korku) ve recâdır (ümit).

KORKU:

Allah'ın azabından, hesabından ve günahın sonucundan korkarak haramdan uzak durmaktır.

ÜMİT:

Allah'ın rahmetini, mağfiretini ve sevabını umarak itaate yönelmektir.

YANLIŞ DENGİ:

ÜMİT – KORKU
→ GÜNAHTA GEVŞEKLİK
KORKU – ÜMİT
→ ALLAH'IN RAHMETİNDEN ÜMİTSİZLİK

TEMEL ÖLÇÜ:

KORKU → GÜNAHTAN UZAKLAŞTIRIR

ÜMİT → İTAATE YÖNELTİR

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Korku ve ümit konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'TAN KORKMAN İSTENİYOR

Allah'ın seni gördüğünü, hesaba çekeceğini ve günahın karşılıksız olmadığını bilerek haramlardan sakınman isteniyor.

2

ALLAH'IN RAHMETİNİ ÜMİT ETMEN İSTENİYOR

Günahların ne kadar çok olursa olsun tövbe kapısını kapatmaman; Allah'ın rahmetinden ve bağışlamasından ümidini kesmemen isteniyor.

3

ÜMİDİ GÜNAHA MAZERET YAPMAMAN İSTENİYOR

“Allah affeder” sözünü günaha devam etmek için kullanmaman; rahmeti itaate ve tövbeye vesile yapman isteniyor.

4

KORKU İLE ÜMİDİ BİRLİKTE TAŞIMAN İSTENİYOR

Allah'ın azabından korkarken rahmetini umman; rahmetini umarken de emir ve yasaklarını ciddiye alman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Onlar Rablerine korku ve ümit içinde dua ederler.”

(Secde, 32/16)

Allah salih kullarını, korku ile ümidi birlikte taşıyan kimseler olarak vâsıf etmiştir.

ÂYET

“Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Şüphesiz Allah bütün günahları bağışlar.”

(Zümer, 39/53)

Günah, kulu tövbeye götürmelidir; Allah'ın rahmetinden ümitsizliğe değil.

BENDEN NE İSTENİYOR?

12 / 40

ALLAH'I HER ŞEYDEN ÇOK SEVMEN İSTENİYOR

KONU: ALLAH SEVGİSİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan "Allah'ı seviyorum" diyor; fakat sevgisinin ölçüsünü kendi duyguları belirliyor.

Allah'ın emriyle arzusu karşı karşıya geldiğinde arzusunu, sünnetle alışkanlığı çatıştığında alışkanlığını, Allah'ın rızasıyla insanların beğenisi karşı karşıya geldiğinde insanların beğenisini tercih ediyor.

Dili Allah sevgisini söylüyor; fakat tercihlerini başka sevgiler yönetiyor.

Allah sevgisi yalnız kalpte hissedilen bir duygu değildir.

Gerçek sevgi, tercih anında ortaya çıkar.

"Sevdiğini iddia etmek kolaydır; asıl mesele, tercih anında neyi seçtiğindir."

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah sevgisi, kulun Rabbini her şeyden daha çok sevmesi ve diğer bütün sevgilerini Allah'ın rızasına bağlı hâle getirmesidir. İnsan ailesini, eşini, çocuklarını, malını ve sevdiği insanları sever; İslâm bunları yasaklamaz. Fakat bu sevgilerden hiçbirisi Allah'a olan sevginin önüne geçirilmez.

Gerçek Allah sevgisi yalnız "Allah'ı seviyorum" demekle gösterilmez. Allah'ın emriyle kişinin arzusu karşı karşıya geldiğinde Allah'ın emrini tercih etmek, haramı sevse bile terk etmek ve Resûlullah'a uymak bu sevginin göstergesidir. Allah sevgisi kalpte başlar; itaatte görünür.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah sevgisi konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'I HER ŞEYDEN ÇOK SEVMEN İSTENİYOR

Kalbindeki en büyük sevginin Allah'a ait olması ve hiçbir sevgiyi Allah sevgisinin önüne geçirmemen isteniyor.

2

SEVGİNİ İTAATLE GÖSTERMEN İSTENİYOR

Allah'ı sevdiğini yalnız sözle söylememen; emirlerine uyararak, yasaklarından sakınarak ve Resûlüne ittibâ ederek göstermen isteniyor.

3

ARZUNU ALLAH'IN EMRİNE TÂBİ KILMAN İSTENİYOR

Nefsin bir şeyi sevse bile Allah onu haram kılmışsa terk etmen; kendi isteğini Allah'ın hükmünün önüne geçirmemen isteniyor.

4

DİĞER SEVGİLERİNİ DOĞRU YERE KOYMAN İSTENİYOR

Aileni, malını ve insanları sevmen; fakat bunlardan hiçbirisi uğruna Allah'ın emrinden vazgeçmemen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise daha güçlüdür."

(Bakara, 2/165)

Müminin kalbindeki en güçlü ve en yüce sevgi Allah'a yönelir.

ÂYET

"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin."

(Âl-i İmrân, 3/31)

Allah sevgisinin doğruluğu yalnız iddiayla değil, Resûlullah'a ittibâ ile gösterilir.

İBADETİNİ İHLÂSLA YAPMAN İSTENİYOR

KONU: İHLÂS

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan yaptığı iyiliğin görülmesini, bilinmesini ve takdir edilmesini istiyor. İbadetini Allah için yaptığını söylüyor; fakat insanların övgüsü arttığında şevki artıyor, kimse görmediğinde aynı gayreti göstermiyor. Yaptığı hayrı anlatıyor, ibadetini sergiliyor ve insanların gözündeki yerini amelinin ölçüsü hâline getiriyor. Böylece Allah için yapılması gereken amel, insanların beğenisine bağlanıyor. Amelin büyüklüğünden önce, kimin için yapıldığı önemlidir.

“Amellerin en hayırlısı, Allah’ın rızası yalnızca O’na has kılınarak yapılandır.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İhlâs, ibadeti yalnız Allah’ın rızasını isteyerek yapmaktır. Kul namaz kılar, sadaka verir, ilim öğrenir, davet eder ve iyilik yapar; fakat bunlarla insanların övgüsünü, şöhreti veya toplumdaki yerini değil, Allah’ın rızasını ve sevabını ister. İnsanların görmesi bir ameli kendiliğinden riya yapmaz; asıl mesele kalbin o ameli kimin için yaptığıdır. Mümin insanlar övdüğünde de övmediğinde de kulluğunu Allah için sürdürür. Çünkü ihlâslı amel insanların alkışına göre büyüüp küçülmez; Allah’ın rızasına yönelir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

İhlâs konusunda benden dört şey isteniyor:

1

AMELİNİ ALLAH İÇİN YAPMAN İSTENİYOR

İbadetinde insanların övgüsünü, beğenisini veya makamı değil; yalnız Allah’ın rızasını istemen isteniyor.

2

NİYETİNİ KONTROL ETMEN İSTENİYOR

Bir amele başlamadan önce, amel sırasında ve sonrasında kalbine bakman; “Bunu kimin için yapıyorum?” sorusunu kendine sorman isteniyor.

3

İNSANLARIN ÖVGÜSÜNE BAĞLANMAMAN İSTENİYOR

İnsanlar seni övdüğünde ibadetini artırıp görmediklerinde terk etmemen; amelinin insanların ilgisinden bağımsız tutman isteniyor.

4

RİYÂDAN SAKINMAN İSTENİYOR

İbadeti insanların görmesi ve seni övmesi amacıyla yapmaman; kulluğunu gösteriştan koruman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Hâlbuki onlara, dini yalnız Allah’a hâlis kılarak O’na ibadet etmeleri emredilmişti.”
(Beyyine, 98/5)

Allah ibadetin yalnız kendisine yöneltilmesini ve dinin O’na hâlis kılınmasını emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Ameller ancak niyetlere göredir. Herkese ancak niyet ettiği vardır.”

(Buhârî, Bed’ü’l-Vahy, 1; Müslim, İmâre, 155)

Amelin dış görünüşü kadar hangi niyetle yapıldığı da önemlidir.

SÜNNETE UYMAN, BİD'ATTEN SAKINMAN İSTENİYOR

KONU: SÜNNET VE BİD'AT

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan din konusunda iyi niyeti yeterli görüyor.

“Bunda ne kötülük var?”, “Allah için yapıyoruz”, “İnsanları ibadete teşvik ediyor” diyerek Resûlullah ﷺ’in öğretmediği ibadet şekillerini dine ekliyor.

Bir uygulamanın toplumda yaygınlaşmasını, yıllardır yapılmasını veya sevilen bir hocanın yapmasını meşruiyet delili kabul ediyor.

Böylece “Peygamber ﷺ bunu yaptı mı?” sorusunun yerini

“Niyetimiz iyi değil mi?” sorusu alıyor.

İbadette iyi niyet yetmez; sünnete uygunluk da gerekir.

“Din, güzel niyetlerle değil, sahih delillerle yaşanır.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah’a ibadet ederken yalnız “Bunu Allah için yapıyorum” demek yeterli değildir. Yapılan ibadetin Resûlullah ﷺ’in sünnetine de uygun olması gerekir. Çünkü ibadetin ne olduğu, nasıl yapılacağı, zamanı, miktarı ve şekli kişisel tercihle değil, vahyin rehberliğiyle belirlenir.

Bid’at, dinde ibadet ve Allah’a yakınlaşma amacıyla sonradan ortaya çıkarılan, şer’î bir dayanağı bulunmayan yol ve uygulamadır. Bir amelin güzel görünmesi, insanların onu sevmesi veya uzun zamandır yapılması onu sünnet hâline getirmez. İbadette ölçü niyetimizin güzelliği değil; ihlâsla birlikte Resûlullah ﷺ’e ittibâdır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Sünnet ve bid’at konusunda benden dört şey isteniyor:

1

SÜNNETİ ÖĞRENMEN İSTENİYOR

İbadetlerini alışkanlıklardan değil, Resûlullah ﷺ’in sahih sünnetinden öğrenmen isteniyor.

2

İBADETİN DELİLİNİ SORMAN İSTENİYOR

Din adına yapılan bir uygulamada “Bunun Kur’an ve sahih sünnetten dayanağı nedir?” diye araştırman isteniyor.

3

İYİ NİYETİ DELİL YAPMAMAN İSTENİYOR

Bir uygulamayı yalnız güzel niyetle yapıldığı için meşru kabul etmemen; niyetle birlikte sünnete uygunluğu araman isteniyor.

4

BİD'ATTEN SAKINMAN İSTENİYOR

Resûlullah ﷺ’in din olarak öğretmediği şeyleri ibadet ve Allah’a yakınlaşma yolu hâline getirmemen; sünnetin sınırında kalman isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Resûl size ne verdiyse onu alın; sizi neden sakırdırdıysa ondan sakının.”
(Haşr, 59/7)

Müminin dinî hayatında ölçü, Resûlullah ﷺ’in getirdiğine uymaktır.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim bizim bu işimizde ondan olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o reddedilmiştir.”
(Buhârî, Sulh, 5; Müslim, Akdiye, 17)

İbadette yalnız iyi niyet değil, sünnete uygunluk da şarttır.

TÖVBENİ ERTELEMEN İSTENİYOR

KONU: TÖVBE

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan günahını biliyor; fakat tövbeyi geleceğe bırakıyor. “Daha gencim”, “Bir gün bırakırım”, “İleride düzelirim” diyerek günaha bugün devam ediyor, tövbeyi ise yarına erteliyor. Ölümün ne zaman geleceğini bilmediği hâlde tövbe etmek için önünde uzun yıllar varmış gibi yaşıyor. Günah tekrarlandıkça kalp ona alışıyor; bugün kolay görünen tövbe yarın daha da zorlaşıyor. İnsan yarına ulaşacağından emin değildir; fakat bugün tövbe edebilir.

“Tövbe için en uygun zaman şimdi, en tehlikeli zaman ise geleceği garanti görmektir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Tövbe, yalnız “Allah’ım beni affet” demek değildir. Gerçek tövbe; günahı terk etmek, yaptığına pişman olmak ve aynı günaha dönmemeye samimiyetle karar vermektir. Günah bir kul hakkıyla ilgiliyse, hakkı sahibine vermek veya onunla helalleşmek de tövbenin gereğidir.

Mümin günahsız olduğu için değil, günah işlediğinde Rabbine döndüğü için tövbekârdır. Günahının çokluğu onu Allah’ın rahmetinden ümitsizliğe düşürmez; Allah’ın rahmetinin genişliği de onu günaha devam etmeye cesaretlendirmez. Günahını fark ettiğinde mazeret üretmez, tövbeyi geciktirmeden Allah’a döner.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Tövbe konusunda benden dört şey isteniyor:

1

GÜNAHINI TERK ETMEN İSTENİYOR

Tövbe ettiğini söylerken aynı günaha bilinçli biçimde devam etmemen; günahı bırakman isteniyor.

2

PİŞMAN OLMAN İSTENİYOR

Allah’a karşı işlediğin günahı küçümsememen; yaptığından dolayı kalben pişmanlık duyman isteniyor.

3

GERİ DÖNMEMEYE KARAR VERMEN İSTENİYOR

Tövbe anında günaha yeniden dönmeyi planlamaman; onu terk etmeye samimiyetle karar vermen isteniyor.

4

TÖVBENİ GECİKTİRMEMEN İSTENİYOR

“Sonra tövbe ederim” diyerek Allah’a dönüşünü ertelememen; günahını fark ettiğin anda Rabbine yönelmen isteniyor.

4 ALLAH BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Ey iman edenler! Allah’a samimi bir tövbe ile tövbe edin.”

(Tahrîm, 66/8)

Allah müminlere yalnız tövbeyi değil, samimi ve gerçek bir tövbeyi emretmiştir.

ÂYET

“Hep birlikte Allah’a tövbe edin ey müminler! Umulur ki kurtuluşa erersiniz.”

(Nür, 24/31)

Tövbe yalnız büyük günah işleyenlere değil; bütün müminlere yöneltilmiş bir emirdir.

NAMAZI KORUMAN İSTENİYOR

KONU: NAMAZ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan işi için saat kuruyor, randevusuna yetişiyor, toplantısını kaçırmıyor; fakat namazını vaktin sonuna bırakıyor veya terk ediyor.

“Vaktim yok”, “Çok yoğunum”, “Sonra kılarım” diyerek dünya işlerini namazın önüne geçiriyor.

Günün programını namaza göre değil, namazı günlük programının boşluğuna göre ayarlıyor.

Allah’ın huzuruna günde beş defa çağrıldığı hâlde bu çağrıyı hayatının merkezine koymuyor.

Namaz boş vakitte yapılan bir iş değil; müminin gününü düzenleyen kulluktur.

“Namaz, müminin gününü düzenleyen, kalbini diriltten ve onu Allah’a bağlayan en büyük ibadettir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Namaz, kulun Rabbiyle bağını canlı tutan ve gün içinde tekrar tekrar Allah’ın huzuruna çıkmasını sağlayan büyük bir ibadettir. Mümin namazı günlük işlerinin arasına sıkıştırmaz; gününü namaz vakitlerini gözeterek düzenler. İş, ticaret, eğitim ve diğer meşru uğraşlar devam eder; fakat bunların hiçbirisi farz namazın terk edilmesine veya bilerek vaktinin dışına çıkarılmasına mazeret yapılmaz.

Namazı korumak yalnız namaz kılmak demek değildir. Vaktine dikkat etmek, şartlarını yerine getirmek, rükû ve secdelerini gerektiği gibi yapmak ve kalbi mümkün olduğunca Allah’a yönelterek kılmak da namazı korumanın içindedir. Namaz hayatın kenarında değil, müminin kulluk hayatının merkezindedir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Namaz konusunda benden dört şey isteniyor:

1

BEŞ VAKİT NAMAZI KILMAN İSTENİYOR

Namazı isteğe bağlı bir ibadet gibi görmemen; Allah’ın sana farz kıldığı beş vakit namazı yerine getirmen isteniyor.

2

NAMAZI VAKTİNDE KILMAN İSTENİYOR

Dünya işlerini namaza mazeret yapmaman; her namazı kendi vakti içerisinde eda etmen isteniyor.

3

NAMAZINI ÖZENLE KILMAN İSTENİYOR

Namazı yalnız tamamlanması gereken bir görev hâline getirmemen; abdestine, kıyamına, rükûuna, secdesine ve huşûuna özen göstermen isteniyor.

4

HAYATINI NAMAZA GÖRE DÜZENLEMEN İSTENİYOR

Namazı boş zamanına bırakmaman; işini, randevunu ve günlük programını namaz vakitlerini koruyacak şekilde düzenlemen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Namazları ve orta namazı koruyun; Allah’ın huzurunda gönülden boyun eğerek durun.” (Bakara, 2/238)

Allah yalnız namaz kılmayı değil, namazları korumayı emretmiştir.

HADİS

Abdullah b. Mes’ûd رضى الله عنه, Resûlullah ﷺ’e: “Allah’a en sevimli amel hangisidir?” diye sordu. Resûlullah ﷺ: “Vaktinde kılınan namazdır.” buyurdu. (Buhârî, Mevâkîtü’s-Salât, 5; Müslim, Îmân, 139. Sahih.)

Namazı korumanın en önemli göstergelerinden biri, onu vaktinde eda etmektir.

KUR'AN'LA BAĞ KURMAN İSTENİYOR

KONU: KUR'AN

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan telefonuna, haberlere ve sosyal medyaya her gün vakit ayırıyor; fakat Kur'an'ı günlerce açmıyor. Mesajlarını defalarca kontrol ediyor, gündemi takip ediyor, saatlerce ekran karşısında kalıyor; fakat Allah'ın kendisine gönderdiği kitabı okumayı erteliyor. Kur'an'ı yalnız Ramazan'da, cenazede veya özel günlerde hatırlıyor. Okuduğunda ise ne söylediğini anlamadan yalnız tilavetle yetiniyor. Hayatının sorunlarına insanların sözlerinde cevap arıyor; fakat Rabbinin kelâmına yeterince başvurmuyor. Kur'an rafta korunmak için değil, okunmak, anlaşılacak ve yaşanmak için indirildi.

**“Kur'an,
kalplere şifa,
müminlere hidayet
ve rahmettir.”**
(İsrâ, 17/82)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Kur'an, Allah'ın kullarına gönderdiği hidayet kitabıdır. Mümin Kur'an'la bağını yalnız onu güzel sesle okumaya veya belirli zamanlarda hatırlamaya indirgemez. Onu düzenli okur, manasını öğrenir, üzerinde düşünür ve öğrendiği hükümleri hayatına taşır. Çünkü Kur'an'ın gönderiliş gayesi yalnız harflerinin okunması değil, insanı doğru yola yöneltmesidir.

Kur'an'la gerçek bağ, mushafı evde bulundurmakla değil, Allah'ın kelâmının insanın düşüncesinde, inancında, ibadetinde ve davranışlarında yer almasıyla kurulur. Mümin Kur'an'ı okurken yalnız “Ne kadar okudum?” diye sormaz; “Rabbim burada bana ne bildiriyor ve benden ne istiyor?” diye de sorar.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Kur'an konusunda benden dört şey isteniyor:

1

KUR'AN'I DÜZENLİ OKUMAN İSTENİYOR

Kur'an'ı yalnız Ramazan'a veya özel zamanlara bırakmaman; her gün ondan bir pay ayırman isteniyor.

2

OKUDUĞUNU ANLAMAK İSTENİYOR

Kur'an'ı yalnız dilinle okumakla yetinmemen; ayetlerin manasını ve Allah'ın sana ne bildirdiğini öğrenmen isteniyor.

3

KUR'AN ÜZERİNDE DÜŞÜNMEK İSTENİYOR

Ayetleri hızlıca geçmemen; Allah'ın emirlerini, yasaklarını, vaatlerini ve uyarılarını tefekkür etmen isteniyor.

4

KUR'AN'LA AMEL ETMEN İSTENİYOR

Öğrendiğin hakikatleri yalnız bilgi olarak bırakmaman; inancını, ibadetini ve davranışlarını Kur'an'ın ölçülerine göre düzeltmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Bu, ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır.”
(Sâd, 38/29)

Kur'an yalnız okunmak için değil; ayetleri üzerinde düşünülüp öğüt alınması için indirilmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:
“Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen ve öğretendir.”
(Buhârî, Fezâilü'l-Kur'ân, 21. Sahih.)

Kur'an'la bağ, onu öğrenmek, yaşamak ve başkalarına öğretmekle güçlenir.

HELÂL VE HARAMI ÖĞRENMEN İSTENİYOR

KONU: HELÂL VE HARAM

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan neyin doğru neyin yanlış olduğuna kendi duygusuyla karar veriyor.

“Bana göre bunda bir şey yok”, “Herkes yapıyor”, “Bu devirde böyle yaşanmaz” diyerek Allah’ın hükmünün yerine kendi kanaatini koyuyor. Toplumun normal gördüğünü normal, insanların ayıpladığını yanlış kabul ediyor. Helâl ve haramın ölçüsünü vahiyden değil, çevresinden alıyor. Allah’ın haram kıldığı bir şey yaygınlaşınca onu hafife alıyor; Allah’ın helâl kıldığı bir şey toplum tarafından yadırganınca ondan uzaklaşıyor.

Bir şeyin yaygın olması onu helâl, insanların yadırgaması da onu haram yapmaz.

“Doğru ile yanlışın ölçüsü insanların görüşleri değil, Allah’ın hükmüdür.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Helâl ve haram belirleme hakkı Allah’a aittir. Mümin bir şey hakkında hüküm verirken “Ben ne düşünüyorum?” veya “İnsanlar ne yapıyor?” sorusunu dinin ölçüsü hâline getirmez; Allah’ın ve Resûlü’nün o konuda ne bildirdiğine bakar. Çünkü din, insanların değişen zevklerine ve toplumların alışkanlıklarına göre yeniden belirlenmez.

Mümin Allah’ın helâl kıldığını helâl, haram kıldığını haram kabul eder. Bir haram ne kadar yaygınlaşırsa yaygınlaşsın hükmü değişmez; bir helâl insanlar tarafından ne kadar yadırganırsa yadırgansın haram hâline gelmez. Ölçü toplumun kabulü değil, Allah’ın hükmüdür.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Helâl ve haram konusunda benden dört şey isteniyor:

1

HELÂL VE HARAMI ÖĞRENMEN İSTENİYOR

Günlük hayatında karşılaştığın meselelerde yalnız çevrene bakmaman; Allah’ın ve Resûlü’nün hükmünü öğrenmen isteniyor.

2

KENDİ KANAATİNİ ÖLÇÜ YAPMAMAN İSTENİYOR

“Bence sakıncası yok” diyerek din adına hüküm vermemen; helâl ve haram konusunda delile teslim olman isteniyor.

3

HARAMI YAYGINLIĞI SEBEBİYLE KÜÇÜMSEMEN İSTENİYOR

Bir günahı herkes işliyor diye normal kabul etmemen; Allah’ın haram kıldığı şeyden sakınman isteniyor.

4

ALLAH’IN HÜKMÜNE TESLİM OLMAN İSTENİYOR

Allah’ın hükmü arzuna, alışkanlığına veya yaşadığın toplumun anlayışına ters geldiğinde kendi tercihini değil, Allah’ın hükmünü öne alman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Dillerinizin yalan yere nitelendirmesiyle ‘Şu helâldir, şu haramdır’ demeyin; sonra Allah’a karşı yalan uydurmuş olursunuz.” (Nahl, 16/116)

Helâl ve haram hakkında delilsiz hüküm vermek, insanın kendi kanaatıyla Allah adına hüküm koymasıdır.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Helâl bellidir, haram da bellidir. İkisinin arasında insanların çoğunun bilmediği şüpheli şeyler vardır.”

(Buhârî, İmân, 39; Müslim, Müsâkât, 107. Sahih.)

Mümin helâli ve haramı öğrenir; şüpheli meselelerde ise dinini koruyacak şekilde ihtiyatlı davranır.

KAZANCINI HELÂL TUTMAN İSTENİYOR

KONU: HELÂL KAZANÇ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan ne kadar kazandığına bakıyor; nasıl kazandığını ikinci plana atıyor.
“Devir böyle”, “Herkes yapıyor”, “Başka türlü para kazanılmaz” diyerek faiz, hile, aldatma ve haram kazancı normalleştiriyor. İbadetini hayatının bir tarafına, ticaretini başka bir tarafına koyuyor. Camide Allah’ın hükmünü kabul ediyor; alışverişte ve kazançta kendi menfaatini ölçü alıyor.
Kazancının miktarını başarı, malının artmasını bereket zannediyor; fakat haram yoldan gelen çokluğun bereket olmadığını unutuyor.
Mesele yalnız ne kadar kazandığın değil, kazancının Allah katında helâl olup olmadığıdır.

“Haram yoldan gelen mal, insana huzur değil endişe getirir; helâl kazanç ise az olsa da bereket getirir.”

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin için kazanç da kulluğun bir parçasıdır. Çalışır, ticaret yapar, mal kazanır ve ailesinin geçimini sağlar; fakat bunu Allah’ın çizdiği helâl sınırlar içinde yapar. Daha fazla kazanmak için harama girmez, müşteriye aldatmaz, başkasının hakkını yemez ve Allah’ın yasakladığı kazanç yollarını meşrulaştırmaz.

Helâl kazanç yalnız paranın nereden geldiğiyle de sınırlı değildir; alışverişte doğruluk, emanete riayet ve insanların hakkını korumak da bunun içindedir. Mümin az fakat helâl olanı, çok fakat haram olana tercih eder. Çünkü rızık veren Allah’tır; Allah’a isyan ederek bereket aranmaz.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Helâl kazanç konusunda benden dört şey isteniyor:

1

KAZANCININ KAYNAĞINI SORMAN İSTENİYOR

Yalnız ne kadar kazandığına bakmaman; “Bu para bana helâl bir yoldan mı geliyor?” sorusunu sorman isteniyor.

2

TİCARETİNDE DÜRÜST OLMAN İSTENİYOR

Malın kusurunu gizlememen, yalan söylememen, ölçü ve tartıda hile yapmaman; insanların hakkını koruman isteniyor.

3

HARAM KAZANÇTAN UZAK DURMAN İSTENİYOR

Daha fazla para uğruna faiz, hile, rüşvet, kumar ve diğer haram kazanç yollarına yönelmemen isteniyor.

4

HELÂLİ ÇOKLUĞA TERCİH ETMEN İSTENİYOR

Kazancın azalsa bile Allah’ın sınırlarını çiğnememen; az ve helâl olanı, çok ve haram olana tercih etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda bâtıl yollarla yemeyin; ancak karşılıklı rızaya dayanan bir ticaret olması başka.”

(Nisâ, 4/29)

Allah mal kazanmayı serbest bırakmış; fakat insanların mallarını haksız ve haram yollarla elde etmeyi yasaklamıştır.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Alıcı ile satıcı doğru söyler ve malın durumunu açıklarlarsa alışverişleri bereketli olur. Yalan söyler ve kusuru gizlerlerse alışverişlerinin bereketi silinir.”

(Buhârî, Büyû‘, 19; Müslim, Büyû‘, 47. Sahih.)

Helâl kazanç yalnız para kazanmak değil; doğrulukla ve Allah’ın sınırlarını koruyarak kazanmaktır.

ANNE VE BABANA İYİLİK ETMEN İSTENİYOR

KONU: ANNE-BABA HAKKI

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan dışarıdaki insanlara karşı nazik ve sabırlı davranıyor; fakat anne ve babasına aynı sabrı göstermiyor. Arkadaşının sözünü dikkatle dinliyor, iş arkadaşına güzel konuşuyor; evde anne veya babası aynı şeyi tekrar söylediğinde sesini yükseltiyor. Onların yıllarca kendisi için gösterdiği fedakârlığı unutuyor; yaşlandıklarında ihtiyaçlarını yük olarak görüyor. İnsanların gönlünü kırmaktan çekiniyor; fakat kendisini büyüten anne ve babasının gönlünü kırmayı hafife alıyor. Güzel ahlâkın ilk görüleceği yerlerden biri, insanın anne ve babasına karşı davranışlarıdır.

“Rabbin, yalnız kendisine ibadet etmenizi ve anne-babaya iyilik etmenizi emretti.”
(İsrâ, 17/23)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Anne ve babaya iyilik, yalnız ihtiyaç duyduklarında para vermek değildir. Onlarla güzel konuşmak, sesini yükseltmemek, ihtiyaçlarıyla ilgilenmek, yaşlandıklarında sabırlı davranmak ve gönüllerini gözetmek de iyiliğin içindedir. Mümin anne ve babasının kusurlarını gördüğünde bile Allah'ın kendisine yüklediği iyilik sorumluluğunu terk etmez.

Anne-babaya itaat ise sınırsız değildir. Allah'a isyan olan bir konuda onlara itaat edilmez; fakat bu durumda bile kaba davranılmaz ve dünya işlerinde onlarla güzel geçinmeye devam edilir. Anne-babanın hakkını korumak, Allah'a kullüğün ve güzel ahlâkın önemli bir parçasıdır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Anne ve baba konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ANNE VE BABANA GÜZEL DAVRANMAN İSTENİYOR

Onlarla konuşurken kaba ve kırıcı olmaman; sözünde ve davranışında iyiliği koruman isteniyor.

2

YAŞLANDIKLARINDA SABIRLI OLMAN İSTENİYOR

Güçleri azaldığında, aynı şeyi tekrar ettiklerinde veya sana daha fazla ihtiyaç duyduklarında onlara sabırla hizmet etmen isteniyor.

3

GÖNÜLLERİNİ KIRMAMAN İSTENİYOR

Öfkelendiğinde sesini yükseltmemen, küçümseyici söz söylememen ve onlara “öf” bile demekten sakınman isteniyor.

4

ALLAH'A İSYANDA İTAAT ETMEMEN İSTENİYOR

Senden Allah'ın haram kıldığı bir şeyi istediklerinde o konuda itaat etmemen; buna rağmen onlarla güzel geçinmeye devam etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Rabbin, yalnız kendisine ibadet etmenizi ve anne-babaya iyilik etmenizi emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara ‘öf’ bile deme, onları azarlama ve onlara güzel söz söyle.”
(İsrâ, 17/23)

Allah, kendisine ibadet emrinin hemen ardından anne ve babaya iyiliği emretmiştir.

HADİS

Bir adam Resûlullah ﷺ'e:
“Güzel arkadaşlığımıza insanların en layık olanı kimdir?”
diye sordu. Resûlullah ﷺ:
“Annen.” buyurdu. Adam, “Sonra kim?” dedi.
“Annen.” buyurdu. “Sonra kim?” dedi.
“Annen.” buyurdu. “Sonra kim?” dedi.
“Baban.” buyurdu.
(Buhârî, Edeb, 2; Müslim, Birr, 1. Sahih.)
Anne ve babanın, özellikle de annenin, çocuk üzerindeki hakkının büyüklüğü açıkça bildirilmiştir.

AİLENE KARŞI SORUMLULUĞUNU YERİNE GETİRMEN İSTENİYOR

KONU: AİLE SORUMLULUĞU

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan ailesinin maddî ihtiyaçlarını karşılamayı yeterli görüyor.
Çocuğunun okulunu, kıyafetini, telefonunu ve geleceğini düşünüyor; fakat namazını, akîdesini, ahlâkını ve kimlerden etkilendiğini takip etmiyor.
Evin geçimini sağlıyor; fakat evine hangi düşüncenin, hangi görüntünün ve hangi alışkanlığın girdiğiyle ilgilenmiyor.
Çocuğunun dünyadaki başarısı için yıllarca emek veriyor; fakat âhiretini kurtaracak dini öğretmeyi ikinci plana atıyor.
Aileyi korumak yalnız geçimini sağlamak değil; dinini ve ahlâkını da korumaktır.

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.”
(Tahrîm, 66/6)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Aile sorumluluğu yalnız eve para getirmek, çocukların eğitimini sağlamak ve maddî ihtiyaçlarını karşılamak değildir. Mümin ailesinin dünyasını düşündüğü gibi dinini ve âhiretini de düşünür. Ev halkına tevhidî, namazı, helâl ve haramı, güzel ahlâkî öğretir; yanlış gördüğünde ilgisiz kalmaz ve kendi yaşayışıyla onlara örnek olur.
Aileyi din üzere yetiştirmek baskı ve sertlikle değil, ilim, sabır, güzel öğüt ve devamlı örneklikle gerçekleşir. Anne ve baba önce kendisi Allah'ın emirlerini önemser, sonra ev halkını da bunlara yöneltir. Çünkü çocuk için bırakılacak en büyük miras yalnız mal ve eğitim değil, Allah'ı tanıyan ve dinini bilen bir hayat anlayışıdır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Aile sorumluluğu konusunda benden dört şey isteniyor:

1

AİLENE DİNİNİ ÖĞRETMEN İSTENİYOR

Ev halkının yalnız dünya eğitimini düşünmemen; tevhidî, namazı, helâlî, haramı ve temel din bilgilerini öğretmen isteniyor.

2

ÇOCUKLARININ MANEVÎ HAYATINI TAKİP ETMEN İSTENİYOR

Ne izlediğini, kimlerden etkilendiğini ve hangi alışkanlıkları kazandığını önemsemem; dinini ve ahlâkını koruman isteniyor.

3

AİLENE ÖRNEK OLMAN İSTENİYOR

Çocuğundan istediğin kulluğu önce kendi hayatında göstermen; sözünle davranışının birbirini desteklemesi isteniyor.

4

AİLENİ ÂHİRETE HAZIRLAMAN İSTENİYOR

Yalnız iyi bir okul, meslek ve gelecek hazırlamaman; onların Allah'a kulluk ederek yaşamalarına da rehberlik etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.”
(Tahrîm, 66/6)

Allah mümine yalnız kendisini değil, ailesini de ateşten koruma sorumluluğu vermiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüğünüzden sorumlusunuz. Erkek ailesinin çobanıdır ve onlardan sorumludur.”

(Buhârî, Ahkâm, 1; Müslim, İmâre, 20. Sahih.)

Aile sahibi olmak yalnız geçim sağlamak değil; Allah'ın huzurunda hesabı verilecek bir sorumluluktur.

KOMŞUNA İYİLİK ETMEN İSTENİYOR

KONU: KOMŞULUK HAKKI

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan aynı apartmanda yıllarca yaşıyor; fakat yan dairesinde kimin oturduğunu bilmiyor.

Uzaklardaki insanlarla sosyal medya üzerinden sürekli iletişim kuruyor; fakat kapısının birkaç metre ötesindeki komşusunun hâlini sormuyor.

Kendi rahatını düşünüyor; yüksek sesiyle, aracını bıraktığı yerle, ortak alanları kullanışıyla veya davranışlarıyla komşusunu rahatsız ediyor.

Komşuluk ilişkisini yalnız selamlaşmaya indiriyor; hastalandığında ziyaret etmiyor, ihtiyacında yanında bulunmuyor ve sıkıntısını paylaşıyor.

İyi komşuluk yalnız zarar vermemek değil; imkân ölçüsünde iyilik ve güzel muamelede bulunmaktır.

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya ve uzak komşuya iyilik edin.”
(Nisâ, 4/36)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İslâm’da komşuluk, aynı sokakta veya binada yaşamanın ötesinde bir haktır. Mümin komşusuna zarar vermez, onu rahatsız etmez, mahremiyetini korur ve onunla güzel geçirir. İhtiyaç duyduğunda imkânı ölçüsünde yardım eder, sevincini paylaşır ve sıkıntısında ilgisiz kalmaz. Komşunun dini, kökeni veya dünya görüşü ona haksızlık etmeyi meşru hâle getirmez.

Komşuya iyilik büyük imkânlar gerektirmez. Güzel bir söz, hâlini sormak, rahatsızlık vermemek, gerektiğinde yardım etmek ve elindeki nimetten paylaşmak da komşuluk ahlâkının içindedir. Mümin yalnız evinin içinde nasıl yaşadığına değil, komşusunun kendisinden emin olup olmadığına da dikkat eder.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Komşuluk konusunda benden dört şey isteniyor:

1

KOMŞUNA ZARAR VERMEMEN İSTENİYOR

Sözünle, gürültünle, aracınla veya davranışlarınla komşunu rahatsız etmemen; onun senden emin olmasını sağlaman isteniyor.

2

KOMŞUNUN HÂLİNİ SORMAN İSTENİYOR

Yanında yaşayan insanlara tamamen yabancı kalmaman; hastalıklarında, sıkıntılarında ve ihtiyaçlarında onlarla ilgilenmen isteniyor.

3

İMKÂNIN ÖLÇÜSÜNDE İYİLİK ETMEN İSTENİYOR

Komşuna yalnız zarar vermemekle yetinmemen; güzel söz, yardım ve paylaşmayla ona iyilikte bulunman isteniyor.

4

KOMŞULUK HAKKINI KORUMAN İSTENİYOR

Komşunun kusurunu araştırmaman, mahremiyetini ihlâl etmemen ve onunla ilişkide adaleti ve güzel ahlâkı koruman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya ve uzak komşuya iyilik edin.”

(Nisâ, 4/36)

Allah, kendisine ibadet emrinin ardından iyilik yapılacak kimseler arasında komşuyu özellikle zikretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Cebrâil bana komşu hakkında o kadar tavsiyede bulundu ki onu mirasçı kılacağımı zannettim.”

(Buhârî, Edeb, 28; Müslim, Birr, 140. Sahih.)

Bu hadis, İslâm’da komşunun hakkının ne kadar büyük olduğunu açıkça göstermektedir.

DİLİNİ KORUMAN İSTENİYOR

KONU: DİLİN ÂFETLERİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan konuşmayı sorumluluk değil, özgürlük olarak görüyor. Öfkeli olduğunda hakaret ediyor, duyduğu haberi doğrulamadan aktarıyor, insanların arkasından konuşuyor ve başkasının kusurunu sohbet konusu yapıyor.

Yüzüne söylemeyeceği sözü mesajla yazıyor; sosyal medyada birkaç saniyede iftira, gıybet veya kırıcı bir sözü yüzlerce insana ulaştırıyor.

“Şaka yaptım”, “Doğruyu söyledim”, “Herkes zaten biliyor” diyerek dilinin verdiği zararı küçümsüyor.

Ağızdan çıkan veya ekrana yazılan söz kaybolmaz; kul söylediğinden de yazdığından da sorumludur.

“İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında onu gözetleyen, yazmaya hazır bir melek bulunmasın.”

(Kâf, 50/18)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin konuşmadan önce sözünün doğru olup olmadığına, gerekli olup olmadığına ve birine haksızlık içerip içermediğine dikkat eder. Doğru olan her şeyi her yerde söylemek zorunda değildir; fakat konuştuğunda yalan söylemez, gıybet etmez, iftira atmaz, hakaret etmez ve insanların arasını bozacak söz taşımaz.

Dili korumak yalnız susmak değildir. Gerektiğinde hakkı söylemek, güzel söz kullanmak, insanlara nasihat etmek ve hayrı yaymak da dilin kulluğudur. Bu ölçü yalnız ağızdan çıkan söz için değil, mesaj, yorum, paylaşım ve sosyal medyada yazılan her ifade için de geçerlidir. Mümin konuşmadan ve yazmadan önce sözünün Allah katındaki hesabını düşünür.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Dilim konusunda benden dört şey isteniyor:

1

DOĞRU KONUŞMAN İSTENİYOR

Yalanı, abartıyı ve doğruluğunu bilmediğin haberleri yaymaman; sözünde doğruluğu koruman isteniyor.

2

GIYBETTEN SAKINMAN İSTENİYOR

Bir Müslümanın hoşlanmayacağı kusurunu arkasından konuşmaman; insanların şerefini dilinden koruman isteniyor.

3

KIRICI SÖZDEN UZAK DURMAN İSTENİYOR

Öfkeli olduğunda hakaret etmemek, küçümsememek ve insanları aşağılamamak; dilini kötü sözden koruman isteniyor.

4

YAZDIĞIN SÖZÜ DE KORUMAN İSTENİYOR

Mesajda, yorumda ve sosyal medyada yüzüne söylemeyeceğin şeyleri yazmaman; klavyeni de dilin gibi kontrol etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında onu gözetleyen, yazmaya hazır bir melek bulunmasın.”
(Kâf, 50/18)

İnsanın söylediği sözler başıboş değildir; her söz kayıt altına alınır ve kul ondan sorumludur.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa ya hayır söylesin ya da sussun.”

(Buhârî, Edeb, 31; Müslim, İmân, 74. Sahih.)

Müminin konuşmasındaki temel ölçü açıktır: Söz hayırsa söylenir; değilse dil korunur.

GÖZÜNÜ HARAMDAN KORUMAN İSTENİYOR

KONU: GÖZÜ KORUMAK

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan cebinde taşıdığı telefonla harama ulaşmayı birkaç saniyelik bir işe dönüştürüyor.

Sosyal medyada karşısına çıkan görüntülere bakıyor, mahremiyeti ihlâl eden içerikleri izliyor ve zamanla gözün harama alışmasını normal görüyor.

“Bir bakıştan ne olur?”, “Herkes görüyor”, “Karşıma çıktı” diyerek bakışının sorumluluğunu küçümsüyor.

Ekranı yalnızken kullandığı için kimsenin görmediğini düşünüyor; fakat Allah’ın kendisini gördüğünü unutuyor.

Gözün gördüğü kalbe girer; sürekli bakılan şey zamanla düşünceyi ve kalbi etkiler.

“Mumin erkeklere söyle: Gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha temizdir. Şüphesiz Allah onların yaptıklarından haberdardır.”
(Nûr, 24/30)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Gözü korumak, insanın hiç kimseye bakmaması veya hayatını dünyadan koparması değildir. Mümin, Allah’ın haram kıldığı görüntü karşısına çıktığında bakışını bilinçli biçimde çevirir ve harama bakmaya devam etmez. Çünkü ilk karşılaşma ile bakışı isteyerek sürdürmek aynı şey değildir.

Bu sorumluluk yalnız sokakta değil, telefonda ve internette de geçerlidir. Mümin hangi hesapları takip ettiğine, hangi görüntüleri izlediğine ve gözünü hangi içeriklerle beslediğine dikkat eder. Gözü korumak kalbi korumanın kapılarından biridir; insan bakışını kontrol ettikçe kalbini de harama götüren etkilerden uzak tutar.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Gözümü korumak konusunda benden dört şey isteniyor:

1

HARAMDAN GÖZÜNÜ ÇEVİRMEN İSTENİYOR

Allah’ın bakmanı yasakladığı bir görüntüyle karşılaştığında bakışını sürdürmemen; gözünü ondan çevirmen isteniyor.

2

EKRANDA DA GÖZÜNÜ KORUMAN İSTENİYOR

Sokakta sakındığın harama telefonda yönelmemen; sosyal medya ve internette de aynı kulluk ölçüsünü koruman isteniyor.

3

HARAMA GÖTÜREN İÇERİKTEN UZAKLAŞMAN İSTENİYOR

Seni sürekli haram görüntülere götüren hesapları, sayfaları ve içerikleri takip etmemek; harama açılan yolları kapatman isteniyor.

4

ALLAH’IN SENİ GÖRDÜĞÜNÜ HATIRLAMAN İSTENİYOR

İnsanların görmediği yerde de bakışını serbest bırakmaman; yalnızken de Allah’tan haya etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Mümin erkeklere söyle: Gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha temizdir. Şüphesiz Allah onların yaptıklarından haberdardır.”
(Nûr, 24/30)

Allah, iffetin korunmasına giden yolda önce bakışın korunmasını emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ, Ali b. Ebî Tâlib’e رضى الله عنه söyle buyurdu:

“Ey Ali! Bir bakışın ardından ikinci bakışı gönderme. Çünkü birincisi senin lehinedir; ikincisi senin değildir.”
(Ebû Dâvûd, 2149; Tirmizî, 2777. Hasen.)

İstemedi karşılaşılmakla, harama bilerek bakmaya devam etmek aynı değildir.

ZAMANINI KORUMAN İSTENİYOR

KONU: ZAMAN

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan “Vaktim yok” diyor; fakat saatlerini telefonda, sosyal medyada ve kendisine fayda vermeyen şeylerde tüketiyor. Birkaç dakika diye başladığı ekran kullanımı saatlere dönüşüyor. Gün bitince işlerine, ailesine, ilme ve ibadete zaman bulamadığını söylüyor.

Parasını nereye harcadığını hesaplıyor; fakat ömründen harcadığı saatlerin hesabını tutmuyor.

Kaybettiği parayı yeniden kazanıyor; fakat geçen bir günü, bir saati veya bir dakikayı geri getiremiyor.

Zaman yalnız geçen saatler değil; insanın tükenen ömrüdür.

“Asra yemin olsun ki insan gerçekten ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler başka.”

(Asr, 103/1–3)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Zaman, Allah’ın insana verdiği büyük nimetlerden biridir. Mümin gününü yalnız doldurmaya değil, Allah’ın razı olacağı ve kendisine fayda sağlayacak işlerle değerlendirmeye çalışır. İbadetine, ailesine, işine, ilme, dinlenmeye ve diğer sorumluluklarına hakkını verir; fakat ömrünü faydasız meşguliyetlerin eline bırakmaz.

Zamanı korumak hiç dinlenmemek veya hayatın her dakikasını çalışmayla geçirmek değildir. Helâl dinlenmenin ve insanın kendisine vakit ayırmasının da yeri vardır. Asıl mesele, insanın zamanını neyin yönettiğidir. Mümin telefonunun, alışkanlıklarının ve eğlencenin esiri olmaz; vaktini bilinçli biçimde yönetir. Çünkü geçen her gün ömründen eksilen bir parçadır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Zamanımı korumak konusunda benden dört şey isteniyor:

1

VAKTİNİN KIYMETİNİ BİLMEN İSTENİYOR

Zamanı sınırsız bir imkân gibi görmemen; geçen her saatin ömründen eksildiğini bilmen isteniyor.

2

FAYDASIZ ŞEYLERLE ÖMRÜNÜ TÜKETMEMEN İSTENİYOR

Sana dünyanda veya âhiretinde fayda sağlamayan uğraşların saatlerini almasına izin vermemen; gereksiz meşguliyetlerini azaltman isteniyor.

3

GÜNÜNÜ PLANLAMAN İSTENİYOR

Namazına, ailene, işine, ilme ve dinlenmeye zaman ayırman; gününün seni değil, senin gününü yönetmen isteniyor.

4

BUGÜNÜ ERTELEMEN İSTENİYOR

Yapman gereken hayırlı işleri sürekli yarına bırakmaman; elindeki zamanı iyilik ve kullukla değerlendirmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Asra yemin olsun ki insan gerçekten ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler başka.”
(Asr, 103/1–3)

Allah zamana yemin ederek, ömrünü iman ve salih amelle değerlendirmeyen insanın zararda olduğunu bildirmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“İki nimet vardır ki insanların çoğu onların kıymetini bilmekte aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit.”

(Buhârî, Rikâk, 1. Sahih.)

Boş vakit değersiz bir zaman dilimi değil; hesabı verilecek büyük bir nimettir.

BENDEN NE İSTENİYOR?

26 / 40

ALLAH'TAN BAŞKASININ RIZASINI DİNİNİN ÖNÜNE GEÇİRMEMEN İSTENİYOR

KONU: İNSANLARIN RIZASI VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'a inandığını söylüyor; fakat birçok kararında "Allah ne der?" sorusundan önce "İnsanlar ne der?" sorusunu düşünüyor.

Arkadaşlarının yanında dindar görünmekten çekiniyor, iş çevresinde bazı İslâmî hükümleri savunmaktan utanıyor, sosyal medyada tepki almamak için dinin açık ölçülerini yumuşatıyor. Allah'ın razı olmadığı bir davranışı çevresi normal gördüğünde onlara aykırı görünmemek için sessiz kalıyor.

İnsanların beğenisini, kabulünü ve takdirini kaybetmekten korkuyor; fakat Allah'ın rızasını kaybetmenin bundan çok daha büyük olduğunu unutuyor.

Mümin insanlara güzel davranır; fakat dinini insanların beğenisine göre şekillendirmez.

Tevhid, yalnız Allah'a ibadet etmek kadar Allah'ın rızasını insanların rızasının önüne koymayı da öğretir.

**“Allah,
kendisinden
korkmana
daha lâyıktır.”**
(Ahzâb, 33/37)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin için en büyük ölçü Allah'ın rızasıdır. İnsanların övgüsü Allah'ın razı olmadığı bir şeyi doğru hâle getirmez; insanların eleştirisi de Allah'ın emrettiği bir şeyi yanlış hâle getirmez. Mümin ailesine, çevresine ve insanlara güzel davranır; fakat Allah'a itaat ile insanların beklentisi çatıştığında Allah'a itaati tercih eder. Bu, insanlarla sürekli çatışmak veya kaba davranmak değildir. Mümin hakkı hikmetle söyler, güzel ahlâkını korur ve insanlara iyilik eder. Fakat kabul görmek uğruna dininden taviz vermez.

Kalbin asıl aradığı rıza insanların değil, Allah'ın rızasıdır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah'tan başkasının rızası konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'IN RIZASINI ÖNE ALMAN İSTENİYOR

Bir tercih yaparken insanların seni beğenmesini değil; önce Allah'ın senden razı olup olmayacağını düşünmen isteniyor.

2

İNSANLARDAN UTANIP DİNİNDEN UTANMAMAN İSTENİYOR

Namazından, sünnetten ve Allah'ın açık hükümlerinden çekinmemen; Müslüman kimliğini insanların tepkisine göre değiştirmemen isteniyor.

3

BEĞENİLMEK İÇİN HAKKI DEĞİŞTİRMEMEN İSTENİYOR

Çevrenin veya çağın hoşuna gitmesi için Allah'ın helâlini haram, haramını helâl göstermemen; dinin ölçüsünü insanların beğenisine göre yumuşatmaman isteniyor.

4

İNSANLARA DEĞİL ALLAH'A KULLUK ETMEN İSTENİYOR

Övgü, makam, takipçi veya kabul görmek uğruna dininden taviz vermemen; kalbini Allah'ın rızasına bağlaman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Allah, kendisinden korkmana daha lâyıktır.”
(Ahzâb, 33/37)

Müminin ölçüsünü insanların baskısı değil, Allah'a karşı taşıdığı kulluk bilinci belirler.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim insanların kızması pahasına Allah'ın rızasını ararsa Allah ondan razı olur ve insanları da ondan razı eder. Kim Allah'ın kızması pahasına insanların rızasını ararsa Allah ona kızar ve insanları da ona karşı kızdırır.”

(Tirmizî, 2414. Sahih.)

İnsanların rızası için Allah'ın rızası terk edilmez.

Müminin önceliği Rabbinin rızasıdır.

BENDEN NE İSTENİYOR?

27 / 40

ALLAH HAKKINDA BİLGİSİZCE KONUŞMAMAN İSTENİYOR

KONU: DİNDE BİLGİSİZCE KONUŞMAK

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan din hakkında konuşmak için ilim ve delil sahibi olmayı gerekli görmüyor.

Bir video izliyor, kısa bir paylaşım okuyor veya çevresinden bir söz duyuyor; ardından âyet, hadis, helâl, haram, şirk, bid'at ve iman meseleleri hakkında kesin hükümler vermeye başlıyor.

“Bence Allah buna bakmaz”, “Bana göre bu haram değildir”, “Allah bunu kesin affeder”, “İslâm'da böyle bir şey yok” diyerek Allah adına delilsiz konuşuyor.

Sosyal medya bu hatayı daha da büyütüyor. Kaynağı kontrol edilmeyen sözler hadis diye, şahsî yorumlar dinin hükmü diye binlerce kişiye aktarılıyor.

Din hakkında delilsiz konuşmak yalnız yanlış bilgi vermek değildir; Allah'ın dini hakkında bilgisizce hüküm vermektir.

“De ki: Rabbim ancak açık ve gizli hayasızlıkları, günahı, haksız yere saldırmayı, hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır.”
(A'râf, 7/33)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Helâl ve haramı, iman ve küfrü, sünnet ve bid'ati belirleyen insanın şahsî kanaati değildir. Mümin din hakkında konuşurken Kur'an'a, sahih sünnete ve bunları doğru anlayan ilim ehlinin açıklamalarına müracaat eder. Bildiğini deliliyle söyler; bilmediği yerde ise “Bilmiyorum” demekten utanmaz.

Allah hakkında bilgisizce konuşmak büyük bir tehlikedir; çünkü kişi kendi düşüncesini Allah'ın hükmü gibi insanlara sunar. Bir şeyi haram veya helâl ilan etmek, Allah'ın neyi sevdiğini veya sevmediğini kesin biçimde söylemek delil gerektirir. İlim konuşmayı, takvâ ise bilmediğin yerde susmayı öğretir.

Müminin dili, bilgiyle konuşur; bilgisizlikle değil.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Din hakkında konuşma konusunda benden dört şey isteniyor:

1

DİN HAKKINDA DELİLLE KONUŞMAN İSTENİYOR

Duyduğun her sözü din diye aktarmaman; Kur'an ve sahih sünnetten dayanağını araştırman isteniyor.

2

“BENCE”Yİ DİNİN ÖLÇÜSÜ YAPMAMAN İSTENİYOR

Allah'ın dini hakkında şahsî kanaatini hüküm hâline getirmemen; helâl ve haramı kendi düşüncene göre belirlememen isteniyor.

3

BİLMEDİĞİN YERDE “BİLMİYORUM” DEMEN İSTENİYOR

Her soruya cevap vermek zorunda olmadığını bilmen; ilmin olmadığı konuda susmayı eksiklik değil, emanet bilmen isteniyor.

4

PAYLAŞMADAN ÖNCE KAYNAĞINI KONTROL ETMEN İSTENİYOR

Âyet, hadis ve âlim sözü diye gördüğün her metni hemen yaymaman; sıhhatini ve kaynağını araştırman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“De ki: Rabbim ancak açık ve gizli hayasızlıkları, günahı, haksız yere saldırmayı, hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır.”

(A'râf, 7/33)

Allah hakkında bilgisizce konuşmak Kur'an'da açıkça haram kılınan büyük meseleler arasında zikredilmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim benim adıma kasten yalan söylerse cehennemdeki yerine hazırlansın.”

(Buhârî, İlim, 38; Müslim, Mukaddime, 3. Mütevâtir.)

Resûlullah ﷺ adına söz nakletmek büyük bir emanettir. Mümin hadis diye aktardığı sözün sahihliğini ve kaynağını araştırır.

ALLAH'I ÇOKÇA ZİKRETMEN İSTENİYOR

KONU: ZİKİR

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insanın zihni sürekli meşgul, fakat dili Allah'ın zikrinden uzak.

Sabah uyandığında ilk olarak telefonuna bakıyor. Gün boyunca mesajları, haberleri, işleri ve insanları düşünüyor; fakat kendisine bütün nimetleri veren Allah'ı anmayı gününün merkezine koymuyor.

Saatlerce konuşuyor, yüzlerce kelime yazıyor ve ekran karşısında uzun zaman geçiriyor; fakat "Sübhânallah, Elhamdülillah, Allahu ekber" demeye birkaç dakika ayırmıyor.

Kalbinin huzursuzluğunu sürekli yeni meşguliyetlerle gidermeye çalışıyor; fakat kalbin asıl ihtiyacını unutuyor.

Allah'ın zikrinden uzaklaşan kalbi dünya meşguliyetleri doyurmaz.

**"Ey iman edenler!
Allah'ı çokça
zikredin. O'nu
sabah akşam
tesbih edin."**

(Ahzâb, 33/41-42)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin Allah'ı yalnız sıkıntıya düştüğünde veya belirli zamanlarda hatırlamaz; gününün içinde Rabbini sürekli anar. Sabah-akşam zikirlerini korur, namazlardan sonra meşru zikirleri yapar, nimet gördüğünde Allah'a hamd eder, hata işlediğinde istiğfar eder ve günlük hayatının içinde dilini Allah'ın zikriyle canlı tutar.

Zikir yalnız dilin bazı kelimeleri tekrar etmesi değildir. Dil Allah'ı zikrederken kalp de Allah'ın büyüklüğünü, nimetlerini ve kendisini gördüğünü hatırlar. Mümin zikri günlük hayatının kenarında kalan bir amel değil, Rabbine bağlılığını canlı tutan devamlı bir ibadet hâline getirir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Zikir konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'I ÇOKÇA ZİKRETMEN İSTENİYOR

Gününü Allah'ı unutarak geçirmemen; dilini tesbih, tahmid, tekbir ve istiğfarla canlı tutman isteniyor.

2

SABAH-AKŞAM Z'KİRLERİNİ KORUMAN İSTENİYOR

Resûlullah ﷺ'den sahih olarak gelen zikirleri öğrenmen ve sabah ile akşam onları düzenli olarak okuman isteniyor.

3

NAMAZDAN SONRAKİ ZİKİRLERE DEVAM ETMEN İSTENİYOR

Farz namazların ardından sünnette bildirilen zikirleri terk etmemen; ibadetini zikirle tamamlaman isteniyor.

4

KALBİNİ ALLAH'I HATIRLAMAKLA CANLI TUTMAN İSTENİYOR

Dünya meşguliyetlerinin Rabbini sana unutturmamasına dikkat etmen; kalbini ve dilini Allah'ın zikrine bağlaman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

**"Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin.
O'nu sabah akşam tesbih edin."**

(Ahzâb, 33/41-42)

Allah, müminlere kendisini yalnız ara sıra değil, çokça zikretmelerini emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Rabbini zikredilen kimse ile Rabbini zikretmeyen kimsenin misali, diri ile ölünün misali gibidir."

(Buhârî, Deavât, 66. Sahih.)

Zikir, müminin kalbini Rabbine bağlayan ve manevî hayatını canlı tutan büyük bir ibadettir.

BENDEN NE İSTENİYOR?

❖ 29 / 40 ❖

ALLAH'IN HÜKMÜNÜ HER ŞEYİN ÜSTÜNDE TUTMAN İSTENİYOR

❖ KONU: HÜKÜMDE ALLAH'A TESLİMİYET ❖

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'a inandığını söylüyor; fakat hayatının ölçüsünü her zaman Allah'ın hükmünden almıyor.

Kur'an ve sahih sünnetin açık hükmü kendi düşüncesine, çevresine veya çağın değerlerine uygun olduğunda kabul ediyor; hoşuna gitmediğinde ise "Bugün artık böyle", "Çağ değişti", "Bana göre bunda sakınca yok" diyerek kendi kanaatini öne çıkarıyor.

Helâl ve haram konusunda Allah'ın ne buyurduğundan önce toplumun neyi normal gördüğüne bakıyor. Bir davranış yaygınlaştığında onun yanlış olamayacağını düşünüyor; insanların çoğunluğunu hak ile batılın ölçüsü hâline getiriyor.

Oysa mümin için doğruyu belirleyen çağın değişen değerleri değil, Allah'ın vahyidir.

Allah'a teslimiyet, yalnız O'nun varlığına inanmak değil; hükmü geldiğinde "işittik ve itaat ettik" diyebilmektir.

"Allah ve Resûlü bir işe hükmettiği zaman, mümin bir erkek ve mümin bir kadın için o işte kendi tercihlerine göre başka bir seçim hakkı yoktur."
(Ahzâb, 33/36)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin Allah ve Resûlü ﷺ bir konuda hüküm bildirdiğinde kendi arzusunu, çevresinin baskısını veya toplumun değişen kabullerini vahyin önüne geçirmez. Çünkü helâli ve haramı belirleme hakkı Allah'a aittir. Kulun görevi Allah'ın hükmünü kendi düşüncesine uydurmak değil, kendi düşüncesini vahyin ölçüsüne göre düzeltmektir.

Bu teslimiyet insanın aklını kullanmaması anlamına gelmez. Mümin düşünür, delili öğrenir ve hikmeti anlamaya çalışır; fakat Allah'ın hükmünün doğruluğunu kendi aklının onayına bağlamaz. Hikmetini bütünüyle anlamasa bile Rabbine güvenir. Gerçek teslimiyet, vahiy nefsin isteğiyle çatıştığında ortaya çıkar.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah'ın hükmü konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'IN HÜKMÜNÜ ÖLÇÜ EDİNMEN İSTENİYOR

Doğru ve yanlış yalnız toplumun kabullerine veya kendi düşüncene göre belirlememen; Kur'an ve sahih sünneti temel ölçü edinmen isteniyor.

2

NEFSİNİ VAHYİN ÖNÜNE GEÇİRMEMEN İSTENİYOR

Allah'ın hükmü arzuna ters geldiğinde hükmü değiştirmeye çalışmaman; nefsinin Allah'ın emrine teslim etmen isteniyor.

3

ÇAĞIN NORMALLEŞTİRDİĞİ HARAMI NORMAL GÖRMEMEN İSTENİYOR

Bir günah toplumda yaygınlaştığı için onu meşru kabul etmemen; helâl ve haram ölçünü insanların değişen değerlerinden almaman isteniyor.

4

"İŞİTTİK VE İTAAT ETTİK" DEMEN İSTENİYOR

Allah ve Resûlünün ﷺ hükmü sana ulaştığında bahane üretmemen; iman gereği olarak kabul edip teslim olman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Allah ve Resûlü bir işe hükmettiği zaman, mümin bir erkek ve mümin bir kadın için o işte kendi tercihlerine göre başka bir seçim hakkı yoktur."
(Ahzâb, 33/36)

İmanın gereği, Allah ve Resûlünün ﷺ hükmü karşısında kişisel tercihi vahyin önüne geçirmemektir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Kim bizim bu işimizde ondan olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o reddedilmiştir."

(Buhârî, Sulh, 5; Müslim, Akdiye, 17 (1718). Sahih.)

Dinin ölçüsünü insanlar ve çağ belirlemez. Allah'ın dinine sonradan eklenen ve onun ölçüsüne uymayan şey kabul edilmez.

ALLAH'IN İSİM VE SIFATLARINI ÖĞRENMEN İSTENİYOR

KONU: ESMÂ VE SIFAT TEVHİDİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'a inandığını söylüyor; fakat inandığı Rabbini isim ve sıfatlarıyla tanımadan yaşıyor.

Allah'ın er-Rahmân, er-Rahîm, el-Alîm, es-Semî', el-Basîr ve el-Kadîr olduğunu biliyor; fakat bu isimlerin hayatındaki karşılığını düşünmüyor. Allah'ın her şeyi bildiğini söylediği hâlde gizli günah işlerken bunu unutuyor; Allah'ın kendisini gördüğünü söylediği hâlde insanların görmediği yerde sınırlarını aşıyor.

Bir kısmı Allah'ın isim ve sıfatlarını kendi aklına göre yorumluyor; Kur'an ve sahih sünnette bildirilen sıfatları olduğu gibi kabul etmek yerine onları yaratılmışların özellikleriyle ölçmeye çalışıyor.

Allah'a iman, yalnız O'nun varlığına inanmak değil; O'nu kendisini tanıttığı isim ve sıfatlarla tanımaktır.

“En güzel isimler Allah'ındır. O hâlde O'na bu isimlerle dua edin.”

(A'râf, 7/180)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah'ın güzel isimleri ve yüce sıfatları vardır. Mümin, Allah'ın Kur'an'da kendisi hakkında bildirdiği ve Resûlullah ﷺ'in sahih sünnette haber verdiği isim ve sıfatları tahrif etmeden, inkâr etmeden, keyfiyet belirlemeden ve yaratılmışlara benzetmeden kabul eder. Çünkü Allah hakkında en doğru bilgi, Allah'ın kendisi hakkında ve Resûlünün ﷺ O'nun hakkında bildirdiği bilgidir.

Allah'ın isim ve sıfatlarını öğrenmek yalnız ilmî bir mesele değildir; ibadeti doğrudan etkiler. Allah'ın her şeyi işittiğini bilen dilini, her şeyi gördüğünü bilen gözünü, her şeyi bildiğini bilen kalbini korur. Allah'ın rahmetini bilen O'ndan ümit eder; kudretini ve azabını bilen O'ndan korkar. Rabbini isim ve sıfatlarıyla tanıyan kulun tevhide, korkusu, ümidi ve ibadeti kuvvetlenir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah'ın isim ve sıfatları konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'I KENDİSİNİ TANITTIĞI GİBİ TANIMAN İSTENİYOR

Allah hakkında kendi düşünceni ölçü edinmemen; Kur'an ve sahih sünnette bildirilen isim ve sıfatları esas alman isteniyor.

2

ALLAH'IN SIFATLARINI İNKÂR ETMEMEN İSTENİYOR

Allah'ın kendisi için sabit kıldığı sıfatları değiştirmemen ve reddetmemen; nasıl bildirildiyse öyle iman etmen isteniyor.

3

ALLAH'I YARATILMIŞLARA BENZETMEMEN İSTENİYOR

Allah'ın sıfatlarını insanların ve diğer yaratılmışların sıfatları gibi düşünmemen; O'nun hiçbir benzerinin bulunmadığını bilmen isteniyor.

4

ÖĞRENDİĞİN İSİM VE SIFATLARLA KULLUK ETMEN İSTENİYOR

Allah'ın seni işittiğini, gördüğünü ve bildiğini hayatında unutmaman; Rabbini tanımanın eserini ibadetinde ve davranışlarında göstermen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“En güzel isimler Allah'ındır. O hâlde O'na bu isimlerle dua edin.”
(A'râf, 7/180)

Allah Teâlâ güzel isimlerin kendisine ait olduğunu bildirmiş ve kullarına bu isimlerle kendisine yönelmelerini emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Allah'ın doksan dokuz ismi vardır; kim onları ihsâ ederse cennete girer.”

(Buhârî, Deavât, 68; Müslim, Zikir, 5. Sahih.)

Allah'ın isimlerini ihsâ etmek; onları öğrenmeyi, anlamlarını bilmeyi, onlara iman etmeyi ve gereğince Allah'a kulluk etmeyi kapsar.

ALLAH'I YARATILMIŞLARA BENZETMEMEN İSTENİYOR

KONU: ALLAH'IN SIFATLARINDA TENZİH

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah hakkında konuşurken çoğu zaman yaratılmışları ölçü alıyor.

Kur'an ve sahih sünnette Allah'ın işitmesi, görmesi ve diğer sıfatları bildirildiğinde bunları insanın özellikleriyle kıyaslıyor. "İnsan işitiyorsa Allah'ın işitmesi nasıl olur?", "İnsan görüyorsa Allah'ın görmesi nasıl olur?" diyerek Allah'ın sıfatlarının keyfiyetini zihninde tasarlamaya çalışıyor.

Bunun karşısında bazıları da Allah'ı yaratılmışlara benzetmekten kaçınmak adına naslarda bildirilen sıfatları reddediyor veya anlamlarını değiştiriyor.

İki yaklaşım da doğru ölçüyü kaybediyor: Allah'ın sıfatları gerçektir; fakat yaratılmışların sıfatları gibi değildir.

"O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir."

(Şûrâ, 42/11)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Allah Teâlâ kendisini Kur'an'da isim ve sıfatlarıyla tanıtmıştır. Mümin bunlara iman eder; onları inkâr etmez, anlamlarını başka yöne çevirmez, nasıl olduklarını belirlemeye çalışmaz ve yaratılmışların özelliklerine benzemez. Çünkü Allah'ın zatının benzeri olmadığı gibi sıfatlarının da benzeri yoktur.

İnsan işitir, Allah da kendisinin işiten olduğunu bildirmiştir; fakat Allah'ın işitmesi insanın işitmesine benzemez. İnsan görür, Allah da görendir; fakat Allah'ın görmesi yaratılmışların görmesine benzemez. Ortak kullanılan kelime, hakikatlerin aynı olduğu anlamına gelmez. Mümin, Allah'ın kendisi hakkında bildirdiğini tasdik eder ve "Nasıl?" sorusuyla gaybın peşine düşmez.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Allah'ın sıfatlarında tenzih konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ALLAH'IN BİLDİRİDİĞİ SIFATLARA İMAN ETMEN İSTENİYOR

Kur'an ve sahih sünnette Allah için sabit olan sıfatları reddetmemen; Allah'ın kendisi hakkında bildirdiğini tasdik etmen isteniyor.

2

ALLAH'I YARATILMIŞLARLA KİYASLAMAMAN İSTENİYOR

Allah'ın işitmesini, görmesini ve diğer sıfatlarını insanların özellikleri gibi düşünmemen; Yaratıcı ile yaratılanı birbirine benzetmemen isteniyor.

3

SIFATLARIN KEYFİYETİNİ BELİRLEMEN İSTENİYOR

Allah'ın sıfatlarının nasıl olduğunu zihninde şekillendirmemen ve hakkında bilgin olmayan şeyi söylememen; keyfiyetini Allah'a bırakman isteniyor.

4

NASLARI AKLINA UYDURMAMAN İSTENİYOR

Aklını vahyin üzerine hâkim kılmaman; Allah'ın kendisi hakkında bildirdiği hakikatleri Kur'an ve sahih sünnetin bildirdiği şekilde kabul etmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir."
(Şûrâ, 42/11)

Bu âyet iki esası birlikte bildirir: Allah hiçbir yaratılmışa benzemez; buna rağmen O'nun bildirdiği sıfatlar gerçektir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Allah uyumaz; uyumak O'na yaraşmaz."
(Müslim, İmân, 293 (179). Sahih.)

Allah Teâlâ yaratılmışlara ait eksikliklerden münezzehtir. O'nun kemal sıfatları yaratılmışların özellikleriyle ölçülmez.

GAYBI YALNIZ ALLAH'IN BİLDİĞİNE İNANMAN İSTENİYOR

KONU: GAYB BİLGİSİ

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan geleceğini öğrenmek istiyor; bunun için Allah'ın kullarından gizlediği gaybın peşine düşüyor. Burçlara bakıyor, fal okuyor, medyumlara ve kâhinlere başvuruyor; "enerji uzmanı", "gelecek yorumcusu" veya başka modern isimlerle ortaya çıkan kişilerin geleceğe dair söylediklerini merakla takip ediyor. Bazıları ise sevdiği bir şeyh, hoca veya velî kabul ettiği kişinin insanların kalplerinden geçenleri bildiğine, uzakta meydana gelen olaylardan haberdar olduğuna veya gelecekte olacak şeyleri bildiğine inanıyor.

Oysa bir insan ne kadar salih olursa olsun Allah'ın kendisine bildirmediği gaybı kendiliğinden bilemez.

Mutlak gayb bilgisi yalnız Allah'a aittir.

"De ki: Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka kimse bilmez."

(Neml, 27/65)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Gayb, insanın duyuları ve kendi imkânlarıyla ulaşamadığı bilgidir. Gelecekte ne olacağı, kişinin nerede öleceği ve Allah'ın kullarından gizlediği mutlak gayb bilgileri yalnız Allah'ın ilmindedir. Hiçbir peygamber, melek, velî veya âlim kendi başına gaybı bilmez.

Allah dilediği gayb bilgisinden dilediği kadarını vahiy yoluyla peygamberlerine bildirir. Bu, peygamberlerin bağımsız biçimde gaybı bildikleri anlamına gelmez; onlara öğreten Allah'tır. Mümin gayb konusunda vahyin bildirdiği yerde durur; falcıya, kâhine, burca veya gayb bildiğini iddia eden herhangi bir insana kalbini bağlamaz.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Gayb konusunda benden dört şey isteniyor:

1

MUTLAK GAYBI YALNIZ ALLAH'IN BİLDİĞİNE İNANMAN İSTENİYOR

Geleceğin ve Allah'ın gizlediği gaybın bilgisini herhangi bir kula vermemem; bu ilmin Allah'a mahsus olduğunu bilmen isteniyor.

2

HİÇBİR KULA BAĞIMSIZ GAYB BİLGİSİ NİSPET ETMEMEN İSTENİYOR

Peygamber, velî, şeyh veya başka herhangi bir insanın kendi başına gaybı bildiğine inanmaman; gayb bilgisinde Allah'a ortak koşmaman isteniyor.

3

FALCI VE KÂHİNLERDEN UZAK DURMAN İSTENİYOR

Fal, burç, medyumluk, kâhinlik ve geleceği bildiğini iddia eden yöntemlere yönelmemen; gayb iddialarını reddetmen isteniyor.

4

GAYB KONUSUNDA VAHİYLE YETİNMEN İSTENİYOR

Allah ve Resûlü ﷺ gayb hakkında ne bildirdiyse ona iman etmen; bildirilmemiş konularda zan ve iddiaların peşinden gitmemen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"De ki: Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka kimse bilmez."

(Neml, 27/65)

Kur'an ölçüyü açıkça koymuştur: Mutlak gayb bilgisi yalnız Allah'a aittir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Kim bir arrâfa gider ve ona bir şey sorarsa kırk gece namazı kabul edilmez."

(Müslim, Selâm, 125 (2230). Sahih.)

Gayb bildiğini iddia edenlere yönelmek basit bir merak değildir. Resûlullah ﷺ ümmetini bu kapıdan kesin biçimde sakındırmıştır.

KURBANINI YALNIZ ALLAH İÇİN KESMEN İSTENİYOR

KONU: KURBAN İBADETİ VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan kurban kesmeyi çoğu zaman yalnız et dağıtmak veya geleneksel bir davranış olarak görüyor.

Bu sebeple kurbanın yalnız Allah'a yöneltilmesi gereken büyük bir ibadet olduğunu gözden kaçırıyor. Bazıları bir hastalığın geçmesi, korkulan bir belanın uzaklaşması veya bir işin gerçekleşmesi için türbe, yatır ve benzeri yerlere giderek kurban kesiyor.

Bazıları da "Allah için kesiyorum" dediği hâlde kurbanını bir ölünün, velînin veya başka bir varlığın huzurunda ona yakınlaşma maksadıyla sunuyor.

Oysa mesele yalnız hayvanın kesilmesi değildir. Kurban kimin adına ve kime yakınlaşmak için kesiliyorsa ibadet ona yöneltilmiş olur.

Namaz nasıl yalnız Allah içinse, kurban da yalnız Allah için olmalıdır.

"De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur."

(En'âm, 6/162-163)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Kurban kesmek, Allah'a yakınlaşmak amacıyla yapıldığında mâlî ve bedenî bir ibadettir. İbadetin bütün çeşitleri yalnız Allah'a ait olduğu gibi kurban da yalnız O'na yöneltilir. Mümin kurbanını bir türbenin, kabrin, velînin, cinin veya başka herhangi bir varlığın rızasını kazanmak ve ondan fayda beklemek amacıyla kesmez.

Hayvanın nerede kesildiğinden önce kimin için kesildiği önemlidir. Allah için kesilen kurban tevhiiddir; Allah'tan başkasına yakınlaşmak amacıyla kesilen kurban ise ibadeti Allah'tan başkasına yöneltmektir. Mümin kurbanını yalnız Rabbine tahsis eder ve bu ibadette O'na hiçbir ortak koşmaz.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Kurban konusunda benden dört şey isteniyor:

1

KURBANINI YALNIZ ALLAH İÇİN KESMEN İSTENİYOR

Kurbanı bir ibadet olarak yalnız Rabbine yönelten; Allah'tan başkasına yakınlaşmak amacıyla kurban kesmemen isteniyor.

2

KURBANİ GELENEKTEN İBARET GÖRMEMEN İSTENİYOR

Kurbanı yalnız et, yardım veya örf olarak değerlendirmemen; Allah'a yakınlaştıran bir ibadet olduğunu bilmen isteniyor.

3

KABİR VE TÜRBELER İÇİN KURBAN KESMEMEN İSTENİYOR

Bir ölünün, velînin veya başka bir varlığın rızasını kazanmak ve ondan fayda beklemek amacıyla kurban sunmaman isteniyor.

4

NİYETİNİ ALLAH'A HÂLİS KILMAN İSTENİYOR

Kurban keserken insanların övgüsünü veya başka varlıkların rızasını değil; yalnız Allah'ın rızasını gözetmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur."

(En'âm, 6/162-163)

Allah Teâlâ namaz ile kurbanı birlikte zikretmiş ve her ikisinin de yalnız kendisine tahsis edilmesini emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Allah, Allah'tan başkası için kurban kesene lânet etmiştir."

(Müslim, Edâhî, 43 (1978). Sahih.)

Allah'tan başkası için kurban kesmek sıradan bir hata değildir; Resûlullah ﷺ bu fiil hakkında çok ağır bir tehdit bildirmiştir.

ADAĞINI YALNIZ ALLAH İÇİN YAPMAN İSTENİYOR

KONU: ADAK İBADETI VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan adağı çoğu zaman dini bir ibadet değil, dileğin gerçekleşmesi için yapılan geleneksel bir sözleşme gibi görüyor. “İşim olursa şurada kurban keseceğim”, “Hastam iyileşirse şu türbeye adak götüreceğim” veya “Çocuğum olursa filan zata adak adayacağım” diyerek Allah’a ait bir ibadeti kabir, türbe veya ölmüş kimselerle ilişkilendiriyor.

Bazıları adağını Allah’a yaptığını söylüyor; fakat gerçekleşmesini istediği ihtiyacını bir velîden veya ölmüş bir kişiden bekliyor ve adağı onun adına sunuyor.

Oysa adak, kulun kendisini bir ibadetle yükümlü hâle getirmesidir. İbadet kime yöneltiliyorsa kulluk da ona yöneltilmiş olur.

Adak bir gelenek değil, yalnız Allah’a yöneltilmesi gereken bir ibadettir.

“Onlar adaklarını yerine getirirler ve kötülüğü her tarafı kuşatan bir günden korkarlar.”
(İnsan, 76/7)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Adak, Allah’a itaat olan bir ameli kişinin kendi üzerine gerekli kılmasıdır. İbadetlerin tamamı yalnız Allah’a ait olduğu için adak da yalnız Allah için yapılır. Bir kabir, türbe, velî, cin veya başka herhangi bir varlık adına adakta bulunulmaz; onlardan bir ihtiyacın giderilmesi karşılığında adak vaat edilmez.

İslâm, insanı sürekli adak yapmaya teşvik etmemiştir. Resûlullah ﷺ adağın kaderi değiştirmediğini bildirmiştir. Fakat kişi Allah’a itaat olan bir adağı yaptıysa onu yerine getirir. Mümin hem adağını yalnız Allah’a tahsis eder hem de bir yaratılmıştan gaybî yardım bekleyerek adağı şirk kapısına dönüştürmez.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Adak konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ADAĞINI YALNIZ ALLAH'A YÖNELTMEN İSTENİYOR

Adak ibadetini bir velîye, kabre veya başka bir varlığa tahsis etmemen; yalnız Allah için adakta bulunman isteniyor.

2

KABİR VE TÜRBELERE ADAK ADAMAMAN İSTENİYOR

Bir dileğinin gerçekleşmesi veya sıkıntının giderilmesi için ölmüş kimselere adak sunmaman ve onlardan karşılık beklememen isteniyor.

3

ALLAH'A İTAAT OLAN ADAĞINI YERİNE GETİRMEN İSTENİYOR

Allah için yaptığın meşru bir adağı hafife almaman; itaat olan adağını yerine getirmen isteniyor.

4

ADAĞIN KADERİ DEĞİŞTİRMEDİĞİNİ BİLMEN İSTENİYOR

“Bunu yaparsam istediğim mutlaka gerçekleşir” anlayışına kapılmaman; fayda ve zararın Allah’ın elinde olduğunu bilmen isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Onlar adaklarını yerine getirirler ve kötülüğü her tarafı kuşatan bir günden korkarlar.”

(İnsan, 76/7)

Allah Teâlâ, kendisine itaat için yapılan adağı yerine getiren kullarını övgüyle zikretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim Allah’a itaat etmeyi adarsa O’na itaat etsin; kim Allah’a isyan etmeyi adarsa O’na isyan etmesin.”

(Buhârî, Eymân ve’n-Nüzûr, 28. Sahih.)

Adak Allah’a itaat olan bir ibadetse yerine getirilir; günah olan bir adak yerine getirilmez.

İSTİĞÂSEYİ YALNIZ ALLAH'A YÖNELTMEN İSTENİYOR

KONU: YARDIM İSTEME VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan başına büyük bir sıkıntı geldiğinde Allah'tan başkasına gaybî biçimde seslenmeyi yardım istemek zannediyor.

Bazıları "Yetiş yâ filan!", "İmdadıma yetiş!", "Beni bu sıkıntıdan kurtar!" diyerek ölmüş veya yanında bulunmayan kimselere sesleniyor. Bunu sevgi, tevessül veya salihlere hürmet olarak isimlendiriyor.

Oysa bir insandan yanında bulunduğu ve gücünün yettiği bir konuda yardım istemek ile yalnız Allah'ın güç yetireceği bir konuda ölüden veya gaipten medet istemek aynı değildir.

Denizde boğulmaktan kurtarmak, gaybî biçimde belayı kaldırmak, uzaktan çağrıyı işitip imdada yetişmek gibi yalnız Allah'ın kudretinde olan hususlar yaratılmışlara yöneltilmez.

Yalnız Allah'ın yapabileceği bir şeyi Allah'tan başkasından istemek, yardım talebini ibadete dönüştürür.

"Hani Rabbinizden yardım istiyordunuz da O da size karşılık vermişti."

(Enfâl, 8/9)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İstiğâse, şiddetli sıkıntı anında yardım ve kurtuluş istemektir. İnsan, hayatta olan ve yanında bulunan birinden onun gücünün yettiği dünyevî bir konuda yardım isteyebilir. Boğulan birinin yüzme bilen birine seslenmesi veya ağır bir yükü kaldırmak için yanındaki kişiden yardım istemesi bunun örneğidir.

Fakat kulun kendi gücüyle ulaşamayacağı, gaybî ve yalnız Allah'ın kudretinde bulunan hususlarda istiğâse yalnız Allah'a yöneltilir. Mümin ölüye, kabirdeki kişiye veya gaipte bulunan birine "Beni kurtar, imdadıma yetiş, belamı gider" diye yönelmez. Sebepleri kullanır; fakat kalbini ve gaybî yardım talebini yalnız Rabbine bağlar.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

İstiğâse konusunda benden dört şey isteniyor:

1

GAYBÎ İMDADI YALNIZ ALLAH'TAN İSTEMEN İSTENİYOR

Yalnız Allah'ın güç yetireceği sıkıntıların giderilmesini ölülerden veya gaipte bulunanlardan istememen; yardım talebini Rabbine yöneltmen isteniyor.

2

ÖLÜLERDEN VE GAIPTEN MEDET UMMAMAN İSTENİYOR

Kabirdeki bir kimsenin veya yanında bulunmayan bir zatın seni gaybî biçimde işitip kurtaracağına güvenmemen; kalbini yaratılmışlara bağlamaman isteniyor.

3

MEŞRU YARDIM İLE İBADET OLAN İSTİĞÂSEYİ AYIRMAN İSTENİYOR

Hayatta, hazır ve gücü yeten birinden normal bir konuda yardım istemekle, yalnız Allah'ın yapabileceği şeyi bir kuldan istemeyi birbirine karıştırmaman isteniyor.

4

SIKINTI ANINDA İLK OLARAK ALLAH'A YÖNELMEN İSTENİYOR

Başına bir musibet geldiğinde kalbini önce insanlara değil Rabbine bağlaman; kurtuluşu Allah'tan istemen ve meşru sebeplere sarılman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Hani Rabbinizden yardım istiyordunuz da O da size karşılık vermişti."
(Enfâl, 8/9)

Bedir'in en şiddetli anında müminler yardımı Allah'tan istemiş, Allah da dualarına karşılık vermiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ İbn Abbas'a şöyle buyurdu:

"İstediğin zaman Allah'tan iste; yardım dilediğin zaman Allah'tan yardım dile."

(Tirmizî, 2516. Sahih.)

Resûlullah ﷺ kulun kalbini doğrudan Rabbine bağlamış; istemede ve yardım dilemede temel yönelişin Allah'a olması gerektiğini öğretmiştir.

ŞEFAATİ ALLAH'IN İZNİNE BAĞLAMAN İSTENİYOR

KONU: ŞEFAAT VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan şefaati çoğu zaman dünyadaki aracılık sistemi gibi düşünüyor.

Bir makam sahibine ulaşmak için araya güçlü birini koyduğu gibi, Allah'a yaklaşmak için de mutlaka bir velînin, şeyhin veya ölmüş salih bir kimsenin aracılığına ihtiyaç duyduğunu zannediyor.

Bazıları “Bunlar Allah katında değerli kullardır; bizi Allah'a yaklaştırırlar ve bize şefaate ederler” diyerek doğrudan onlara yöneliyor, onlardan şefaate istiyor ve kalbini onlara bağlıyor.

Oysa hiçbir peygamber, melek veya salih kul Allah'tan bağımsız biçimde şefaate sahibi değildir. Şefaatin tamamı Allah'ın mülkündedir.

Şefaate, Allah'ın hükmünü değiştiren bir aracılık değil; yalnız O'nun izin verdiği kullara verdiği bir ikramdır.

**“De ki:
Şefaatin tamamı
Allah'a aittir.”**

(Zümer, 39/44)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Kur'an ve sahih sünnet şefaatin hak olduğunu bildirir. Fakat şefaatin gerçekleşmesi Allah'ın iznine ve razı olmasına bağlıdır. Hiç kimse Allah'ın önüne geçerek O'nun izin vermediği bir kimse hakkında şefaate edemez. Şefaate eden de şefaate kavuşan da Allah'ın hükmü altındadır.

Bu sebeple mümin şefaati ölümlerden istemez; şefaatin sahibinden, Allah'tan ister. “Allah'ım, beni Peygamberinin şefaatine nail eyle” diye Rabbine dua eder. Peygamberi sever, sünnetine uyar ve şefaate kavuşmanın sebeplerine sarılır; fakat ibadet olan duasını ve talebini Allah'tan başkasına yöneltmez.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Şefaate konusunda benden dört şey isteniyor:

1

ŞEFAATİN TAMAMININ ALLAH'A AİT OLDUĞUNU BİLMEN İSTENİYOR

Hiçbir yaratılmışın kendi başına şefaate yetkisine sahip olmadığını; şefaate üzerinde hüküm sahibinin yalnız Allah olduğunu bilmen isteniyor.

2

ŞEFAATİ ALLAH'TAN İSTEMEN İSTENİYOR

Şefaate kavuşmayı ölmüş kimselere yönelerek değil; doğrudan Allah'a dua ederek istemen isteniyor.

3

ALLAH'IN İZNİ OLMADAN ŞEFAAT OLMADIĞINA İNANMAN İSTENİYOR

Peygamberler ve salih kullar dâhil hiç kimsenin Allah izin vermeden şefaate edemeyeceğini kesin olarak kabul etmen isteniyor.

4

ŞEFAATE LÂYİK OLACAK TEVHİD ÜZERE YAŞAMAN İSTENİYOR

Şefaate güvenerek şirk ve günah konusunda gevşememen; tevhid üzere yaşayıp Resûlullah'ın sünnetine tâbi olman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“De ki: Şefaatin tamamı Allah'a aittir.”
(Zümer, 39/44)

Şefaate üzerinde bağımsız tasarruf sahibi hiçbir yaratılmış yoktur. Şefaatin tamamı Allah'ın mülkündedir.

HADİS

Ebû Hureyre رضى الله عنه, Resûlullah ﷺ'e:

“İnsanlar içinde kıyamet günü senin şefaatine en çok kim nail olacaktır?” diye sordu. Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu: “Kalbinden hâlis olarak ‘Lâ ilâhe illallah’ diyen kimse.”

(Buhârî, İlim, 33; Rikâk, 51. Sahih.)

Resûlullah ﷺ şefaate saadetinin merkezine ihlâslı tevhide koymuştur.

KABİRLERİ İBADET YERİ EDİNMEMEN İSTENİYOR

KONU: KABİRLER VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan kabir ziyaretini çoğu zaman ölümü hatırlamak ve ölüye dua etmekten çıkarıp ölüden istemeye dönüştürüyor.

Bazıları salih kabul ettiği kimselerin kabirlerine giderek dileklerini anlatıyor, onlardan çocuk, şifa, rızık ve sıkıntılarından kurtuluş istiyor. Kabirlere bez bağlıyor, mum yakıyor, kurban kesiyor veya adağını oraya götürüyor.

Bazıları da kabirde yatan kişinin Allah katındaki makamının kendisine mutlaka fayda sağlayacağını düşünerek kabrin yanında yaptığı ibadete özel bir üstünlük yüklüyor.

Oysa kabir ziyaretinin meşru gayesi ölümü hatırlamak, âhireti düşünmek ve ölü Müslümanlara dua etmektir. Kabirde yatana dua edilmez; onun için Allah'a dua edilir.

Kabir ziyaret edilir; fakat kabir ibadet yerine dönüştürülmez.

**“Şüphesiz
mescidler Allah’ındır.
Öyleyse Allah ile
beraber hiç kimseye
dua etmeyin.”**

(Cin, 72/18)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

İslâm kabir ziyaretini bütünüyle yasaklamamıştır. Resûlullah ﷺ kabirleri ziyaret etmiş ve ümmetine de ziyaret etmeyi öğretmiştir; çünkü kabirler insana ölümü ve âhireti hatırlatır. Mümin kabristana gittiğinde ölümlere selâm verir ve Allah’tan onlar için bağışlanma ve rahmet ister.

Fakat namaz, dua, kurban, adak, istiğâse ve benzeri ibadetler kabirde yatan kişiye yöneltilmez. Kabirlerin mescid edinilmesi ve ibadet için özel mekân hâline getirilmesi de yasaklanmıştır. Tevhid, yalnız Allah’a ibadet etmeyi gerektirdiği gibi ibadeti şirke götüren kapılardan korumayı da gerektirir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Kabirler konusunda benden dört şey isteniyor:

1

KABİR ZİYARETİNİN GAYESİNİ BİLMEN İSTENİYOR

Kabirleri dileklerinin gerçekleşmesi için değil; ölümü ve âhireti hatırlamak ve ölümlere dua etmek için ziyaret etmen isteniyor.

2

ÖLÜYE DEĞİL, ÖLÜ İÇİN DUA ETMEN İSTENİYOR

Kabirde yatan kişiden şifa, rızık, çocuk veya kurtuluş istememen; Allah’tan onun için rahmet ve bağışlanma dilemen isteniyor.

3

KABİRLERİ İBADET YERİ EDİNMEMEN İSTENİYOR

Kabirleri namaz ve diğer ibadetler için özel mekân hâline getirmemen; ibadetini yalnız Allah’ın meşru kıldığı şekilde yapman isteniyor.

4

KABİRLERDEKİ ŞİRK VESİLELERİNDEN SAKINMAN İSTENİYOR

Kabirlere kurban, adak, bez bağlama ve ölüden medet isteme gibi uygulamalardan uzak durman; tevhidini şirk yollarından koruman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

**“Şüphesiz mescidler Allah’ındır. Öyleyse
Allah ile beraber hiç kimseye dua etmeyin.”**
(Cin, 72/18)

Dua ve ibadet mekânları Allah’a aittir; ibadet Allah’tan başkasına yöneltilmez.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

**“Dikkat edin! Sizden öncekiler peygamberlerinin
ve salihlerinin kabirlerini mescid ediniyorlardı.
Sakin kabirleri mescid edinmeyin; ben sisi bundan
yasaklıyorum.”**

(Müslim, Mesâcid, 23 (532). Sahih.)

Resûlullah ﷺ kabirlerin ibadet mekânına dönüştürülmesini açıkça yasaklamıştır.

MUSKA, NAZARLIK VE UĞUR İNANCINDAN SAKINMAN İSTENİYOR

KONU: SEBEPLER VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan Allah'a inandığını söylüyor; fakat korunmak istediğinde Allah'ın sebep kılmadığı nesnelere kalbini bağlıyor. Çocuğuna nazar boncuğu takıyor, arabasına muska asıyor, evinde bazı nesneleri "koruyucu" kabul ediyor. Bir sayının, eşyanın, günün veya işaretin kendisine uğur ya da uğursuzluk getirdiğine inanıyor. "Ben buna güç vermiyorum, sadece tedbir olsun diye taşıyorum" diyerek Allah'ın ne şer'an ne de maddî olarak sebep kıldığı şeyleri korunma sebebi hâline getiriyor. Oysa tevhid yalnız "Allah yaratandır" demek değildir. Mümin fayda ve zararı Allah'tan bilir ve sebepleri de Allah'ın koyduğu ölçüye göre kullanır. Allah'ın sebep kılmadığı bir şeyi koruyucu sebep edinmek, kalbi tevhid ölçüsünden uzaklaştırır.

"Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa onu O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse O'nun lütfunu geri çevirecek de yoktur."
(Yûnus, 10/107)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Faydayı veren ve zararı gideren yalnız Allah'tır. Bir şeyin sebep kabul edilebilmesi için onun şeriaat tarafından sebep kılınmış olması veya maddî olarak sebep olduğu bilinen bir gerçekliğe dayanması gerekir. Tedavi için ilaç kullanmak maddî bir sebeptir. Allah'a dua etmek ve meşru rukye yapmak ise şer'î sebeplere dendir.

Nazar boncuğu, uğurlu eşya, belirli semboller ve benzeri nesneler Allah tarafından koruyucu sebep kılınmamıştır. Mümin bunlara kalbini bağlamaz. Meşru sebepleri kullanır; fakat onların da kendi başına fayda ve zarar vermediğini bilir. Sebep kullanılır, kalp ise yalnız Allah'a bağlanır.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Muska, nazarlık ve uğur inancı konusunda benden dört şey isteniyor:

1

**FAYDA VE ZARARI
ALLAH'TAN BİLMEN
İSTENİYOR**

Hiçbir nesnenin kendi başına seni koruyamayacağını; faydayı veren ve zararı giderenin Allah olduğunu bilmen isteniyor.

2

**NAZARLIK VE UĞUR
NESNELERİNİ TERK ETMEN
İSTENİYOR**

Nazar boncuğu, uğurlu eşya ve benzeri nesneleri korunma aracı edinmemen; kalbini bunlara bağlamaman isteniyor.

3

**SEBEPLERDE ŞER'İ
ÖLÇÜYÜ KORUMAN
İSTENİYOR**

Allah'ın sebep kılmadığı şeyleri kendi düşüncenle sebep ilan etmemen; meşru ve gerçek sebeplerle yetinmen isteniyor.

4

**ŞEBEPLERE DEĞİL
ALLAH'A TEVEKKÜL
ETMEN İSTENİYOR**

İlaç, tedavi ve diğer meşru sebepleri kullanırken sonucu onlardan beklememen; kalbini yalnız Allah'a bağlaman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

"Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa onu O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse O'nun lütfunu geri çevirecek de yoktur."
(Yûnus, 10/107)

Fayda ve zarar üzerinde gerçek tasarruf yalnız Allah'a aittir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

"Kim bir temîme (muska/nazarlık) takarsa şirk koşmuştur."

(Ahmed, el-Müsned, 17422. Elbânî: Sahih.)

Mümin korunmayı Allah'ın meşru kılmadığı nesnelere bağlamaz; kalbini ve tevekkülünü yalnız Rabbine yöneltir.

SİHİR, KÂHİNLİK VE FALDAN UZAK DURMAN İSTENİYOR

KONU: GAYB İDDİALARI VE TEVHİD

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan fal ve kehaneti bazen eğlence, merak veya kişisel gelişim adı altında normalleştiriyor.

Kahve falı baktırıyor, burç yorumlarını takip ediyor, tarot kartlarından geleceğini öğrenmeye çalışıyor. Medyum, astrolog, kâhin veya “enerji okuyucusu” gibi isimlerle ortaya çıkan kişilerin evlilik, rızık, hastalık ve geleceğe dair söylediklerine kulak veriyor.

Bazıları “Ben inanmıyorum, sadece merak ediyorum” diyerek bu kapıya yaklaşıyor. Oysa kâhine gidip gayba dair soru sormak bile Resûlullah ﷺ tarafından ağır biçimde yasaklanmıştır.

Sihir ise yalnız filmlerde anlatılan hayalî bir konu değildir; Kur’an onun varlığını bildirmiş ve insanı bu büyük tehlikeden sakındırmıştır.

Tevhid sahibi, geleceğini falcıdan değil; hükmünü ve kaderini elinde tutan Allah’tan bekler.

“Fakat şeytanlar insanlara sihri öğreterek küfre girdiler.”

(Bakara, 2/102)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mutlak gaybı yalnız Allah bilir. Falcı, kâhin, astrolog, medyum veya başka herhangi bir insan kendi gücüyle geleceği bilemez. Mümin hayatını yıldızların hareketlerine, kartlara, kahve telvesine, sayılara veya gayb bildiğini iddia eden insanların sözlerine göre şekillendirmez. Gayb konusunda ölçüsü vahiydir.

Sihir yapmak, yaptırmak ve sihirbazlara başvurmak da tevhid ve iman açısından son derece tehlikelidir. Mümin korunmak için başka bâtıl yollara değil; Allah’a sığınmaya, duaya, Kur’an’a ve sahih sünnette bildirilen meşru rukyeye yönelir. Bâtıldan korunmanın yolu başka bir bâtıla başvurmak değildir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Sihir, kâhinlik ve fal konusunda benden dört şey isteniyor:

1

FAL VE KEHANETTEN TAMAMEN UZAK DURMAN İSTENİYOR

Kahve falı, tarot, burç ve geleceği bildiğini iddia eden yöntemleri eğlence kabul etmemen; bu kapıları tamamen kapatman isteniyor.

2

KÂHİN VE MEDYUMLARA BAŞVURMAMAN İSTENİYOR

Gayba dair bilgi almak için falcıya, kâhine veya medyuma gitmemen; onların iddialarına kalbini bağlamaman isteniyor.

3

SİHİRDEN VE SİHİRBAZDAN SAKINMAN İSTENİYOR

Sihir yapmaman, yaptırmaman ve sihirbazlardan çözüm beklememen; imanını bu büyük tehlikeden koruman isteniyor.

4

KORUNMAYI ALLAH'TAN İSTEMEN İSTENİYOR

Korku ve sıkıntı anında bâtıl yöntemlere yönelmemen; Allah’a sığınman, dua etmen ve meşru rukyeye sarılman isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

“Fakat şeytanlar insanlara sihri öğreterek küfre girdiler.”

(Bakara, 2/102)

Kur’an sihri masum bir merak veya eğlence olarak değil, imanı tehdit eden ağır bir sapma olarak bildirmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Kim bir arrâfa gider ve ona bir şey sorarsa kırk gece namazı kabul edilmez.”

(Müslim, Selâm, 125 (2230). Sahih.)

Kâhin ve falcılara yönelmek basit bir merak değildir; Resûlullah ﷺ daha soru sorma aşamasında bile ümmetini bundan sakındırmıştır.

ALLAH'A ŞİRK KOŞMADAN ÖLMEN İSTENİYOR

KONU: TEVHİD ÜZERE SEBAT

1 MODERN İNSANIN ÇIKMAZI

Modern insan çoğu zaman nasıl yaşayacağını düşünüyor; fakat hangi inanç üzere öleceğini düşünmüyor.

Eğitimi, işini, evini, kazancını ve geleceğini yıllarca planlıyor. Fakat hayatının en önemli sonunu, Allah'ın huzuruna hangi akîde ve hangi tevhid üzere çıkacağını gündeminin merkezine almıyor.

Bir zamanlar tevhidi öğrenmiş olmayı yeterli görüyor. Kalbin değişebileceğini, fitnelerin insanı etkileyebileceğini ve kulun ölünceye kadar imanını korumakla sorumlu olduğunu unutuyor.

Oysa mesele yalnız tevhidi bir defa öğrenmek değildir. Tevhidi öğrenmek, onunla yaşamak, onu bozan şeylerden sakınmak ve onun üzere ölmek gerekir.

Hayatın en büyük başarısı, Allah'ın huzuruna şirk koşmadan çıkmaktır.

**“Ey iman edenler!
Allah'tan O'na
yaraşır şekilde
korkun ve ancak
Müslümanlar
olarak ölün.”**
(Âl-i İmrân, 3/102)

2 PEKİ DOĞRUSU NEDİR?

Mümin tevhidi hayatının başlangıç dersi olarak görüp geride bırakmaz. Rabbini birmeye, ibadetini yalnız O'na yöneltmeye ve şirkten sakınmaya ölünceye kadar devam eder. Çünkü amellerin değeri sonlarıyla da ilgilidir; kul son nefesine kadar imanını ve tevhidini korumaya muhtaçtır.

Bu sebeple mümin kendi imanına güvenip gevşemez. Allah'tan kalbine sebat vermesini ister, şirk yollarını öğrenip onlardan uzak durur, salih amellere devam eder ve hüsn-i hâtime için dua eder.

Tevhid üzere yaşamak kadar tevhid üzere ölmek de Allah'ın büyük bir nimetidir.

3 ÖYLEYSE BENDEN NE İSTENİYOR?

Tevhid üzere sebat konusunda benden dört şey isteniyor:

1

TEVHİD ÜZERE SEBAT ETMEN İSTENİYOR

Tevhidi yalnız öğrenip bırakmaman;
hayatının sonuna kadar
Allah'ı birleyerek
yaşaman isteniyor.

2

ŞİRKİN BÜTÜN YOLLARINDAN SAKINMAN İSTENİYOR

Açık veya gizli biçimde
ibadetini Allah'tan
başkasına yönelten söz,
inanç ve amellerden
kendini koruman
isteniyor.

3

ALLAH'TAN SEBAT İSTEMEN İSTENİYOR

Kalbinin kendi gücünle
sabit kalacağına
güvenmemen;
Allah'tan seni hak ve
tevhid üzere sabit
tutmasını istemen
isteniyor.

4

SON NEFESİNE KADAR SALİH AMELE DEVAM ETMEN İSTENİYOR

İbadeti belirli bir döneme
ait görmemen;
Rabbine kavuşuncaya
kadar iman, tevhid ve
salih amel üzere
yaşamaya devam etmen
isteniyor.

4 ALLAH VE RESÛLÜ BUNU NEREDE BİLDİRDİ?

ÂYET

**“Ey iman edenler! Allah'tan O'na yaraşır
şekilde korkun ve ancak Müslümanlar
olarak ölün.”**

(Âl-i İmrân, 3/102)

Allah Teâlâ müminlere yalnız iman etmelerini değil,
İslâm üzere ölünceye kadar sebat etmelerini
emretmiştir.

HADİS

Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

**“Kim Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölürse
cennete girer; kim O'na bir şeyi ortak koşarak
ölürse cehenneme girer.”**

(Müslim, İmân, 151 (93). Sahih.)

Serinin başladığı ve bittiği ölçü aynıdır: Allah'ı birmek,
şirki terk etmek ve tevhid üzere Allah'a kavuşmak.